

L'activitat turística a la Costa Daurada i Terres de l'Ebre

TEMPORADA 2009

PRESENTACIÓ

Per novè any consecutiu, l'Observatori ha dut a terme el seguiment de l'evolució de l'ocupació dels diferents tipus d'establiment d'arreu de la demarcació de Tarragona, així com l'estudi de les característiques de la demanda dels turistes que han visitat les nostres contrades al llarg de la temporada 2009.

L'elaboració d'aquest document, que constitueix el novè informe anual que publica l'Observatori, no hauria estat possible sense el suport de les diferents institucions i associacions empresarials que formen part de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada, així com dels patronats municipals de turisme de Salou, Cambrils, la Pineda Platja i Tarragona, el Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona i la Universitat Rovira i Virgili. L'edició d'aquest informe ha estat patrocinada per la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Tarragona, entitat integrant de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

Els resultats que es presenten en aquesta publicació i que corresponen a l'any 2009 són provisionals. Les dades que s'hi inclouen en relació amb la temporada 2008 es consideren definitives.

AGRAÏMENTS:

El nostre agraïment s'adreça especialment a tots els empresaris i treballadors d'hotels, càmpings, empreses explotadores d'apartaments turístics i establiments de turisme rural que ens proporcionen la seva col·laboració en l'enquesta d'ocupació que s'administra quinzenalment a la mostra obtinguda del total d'establiments oferts. L'elaboració d'aquest informe (i, per tant, la difusió de les dades que s'hi inclouen) no hauria estat possible sense l'esmentada col·laboració: a tots vostès, moltes gràcies.

EDICIÓ:

Coordinació: Alicia Orellana

Tècnics: Mohammed Mazroua
Vincent Maisongrande

DADES:

Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada

Patrocina l'edició: Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Tarragona
D.L.: T-1025-2010

© La reproducció total o parcial d'aquesta publicació per qualsevol mitjà queda prohibida sense el permís previ dels titulars dels drets a la propietat.

ÍNDEX

1. L'OFERTA D'ALLOTJAMENT TURÍSTIC A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009	4
Quadre 1. Oferta d'allotjament el 2009	
Quadre 2. Distribució de l'oferta d'allotjament per marques el 2009	
2. L'Ocupació TURÍSTICA A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009	5
Quadre 3. Places obertes per trimestres el 2009	
Quadre 4. Resum d'ocupació per períodes el 2009	
Quadre 5. Taxa d'ocupació per establiments el 2009	
Gràfic 1. Ocupació turística per establiments el 2009	
Gràfic 2. Ocupació turística global el 2009	
Gràfic 3. Ocupació per marques turístiques i tipus d'establiment el 2009	
3. TURISTES ESTRANGERS A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009	9
Quadre 6. Turistes estrangers per tipus d'establiment el 2009	
Gràfic 4. Turistes estrangers per establiments el 2009	
4. NITS D'ESTADA A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009	11
Quadre 7. Mitjana de nits d'estada per tipus d'establiment el 2009	
Gràfic 5. Mitjana de nits d'estada per establiments el 2009	
5. SATISFACCIÓ DE L'EMPRESARI AMB L'OcupACIÓ A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009	13
Quadre 8. Satisfacció de l'empresari amb l'ocupació per establiments el 2009	
Gràfic 6. Satisfacció de l'empresari amb l'ocupació per establiments el 2009	
6. ANÀLISI PER TIPUS D'ESTABLIMENT A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009	15
7. ANÀLISI DELS MUNICIPIS DE SALOU, CAMBRILS, LA LOCALITAT DE LA PINEDA PLATJA I TARRAGONA	16
7. 1. SALOU	16
Gràfic 7. Resultats globals de temporada el 2009	
Quadre 9. Oferta d'allotjament a Salou el 2009	
7. 2. CAMBRILS	17
Gràfic 8. Resultats globals de temporada el 2009	
Quadre 10. Oferta d'allotjament a Cambrils el 2009	
7. 3. LA PINEDA PLATJA	18
Gràfic 9. Resultats globals de temporada el 2009	
Quadre 11. Oferta d'allotjament a la Pineda Platja el 2009	
7. 4. TARRAGONA	19
Gràfic 10. Resultats per tipus d'establiment temporada el 2009	
Quadre 12. Oferta d'allotjament a Tarragona el 2009	
8. ANÀLISI DE LA DEMANDA A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE A L'ESTIU DE 2009	20
Gràfic 11. Origen dels turistes estatals a la Costa Daurada: juliol-agost-setembre de 2009	
Gràfic 12. Origen dels turistes estrangers a la Costa Daurada: juliol-agost-setembre de 2009	
Gràfic 13. Origen dels turistes estatals a les Terres de l'Ebre: juliol-agost-setembre de 2009	
Gràfic 14. Origen dels turistes estrangers a les Terres de l'Ebre: juliol-agost-setembre de 2009	
Gràfic 15. Grup de viatge. Costa Daurada: juliol-agost-setembre 2009	
Gràfic 16. Grup de viatge. Terres de l'Ebre: juliol-agost-setembre 2009	
Gràfic 17. Principals activitats realitzades a la Costa Daurada: juliol-agost-setembre de 2009	
Gràfic 18. Principals activitats realitzades a les Terres de l'Ebre: juliol-agost-setembre de 2009	
9. ANÀLISI DE LA DEMANDA DE SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA I TARRAGONA EL 2009	24
9. 1. SALOU	24
Gràfic 19. Origen dels turistes estatals: juliol-agost-setembre de 2009	
Gràfic 20. Origen dels turistes estrangers: juliol-agost-setembre de 2009	
9. 2. CAMBRILS	25
Gràfic 21. Origen dels turistes estatals: juliol-agost-setembre de 2009	
Gràfic 22. Origen dels turistes estrangers: juliol-agost-setembre de 2009	
9. 3. LA PINEDA PLATJA	26
Gràfic 23. Origen dels turistes estatals: juliol-agost-setembre de 2009	
Gràfic 24. Origen dels turistes estrangers: juliol-agost-setembre de 2009	
9. 4. TARRAGONA	27
Gràfic 25. Origen dels visitants: març-setembre de 2009	
Gràfic 26. Grup de viatge: març-setembre de 2009	
Gràfic 27. Motivació principal de la visita: març-setembre de 2009	
10. SUMARI DE LA TEMPORADA 2009	30
11. RESUMEN EN CASTELLANO	31
12. SUMMARY IN ENGLISH	34
13. RÉSUMÉ EN FRANÇAIS	37

1. L'OFERTA D'ALLOTJAMENT TURÍSTIC A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE 2009

Pel que fa al nombre de places d'allotjament turístic regulat disponible durant la temporada 2009, s'ha registrat un augment en el nombre de places disponibles i en el nombre d'establiments de la província de Tarragona. En el quadre següent s'ofereix un resum de l'oferta d'allotjament corresponent al global de la demarcació en la temporada 2009:

QUADRE 1. OFERTA D'ALLOTJAMENT A COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE 2009								
Tipus d'establiment	Places (*)		Establiments		% respecte al total de places		Grandària Mitjana	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
Hotels (**)	62.964	66.746	344	364	39%	41%	183	183
Càmpings	64.552	64.144	66	67	40%	40%	978	957
Establiments de turisme rural	2.266	2.385	259	266	2%	1%	9	9
Total	129.782	133.275	669	697	81%	82%	-	-
Empreses explotadores d'apartaments turístics (***)	30.388	28.614	80	74	19%	18%	380	387
Total oferta regulada	160.170	161.889	749	771	100%	100%	-	-

(*) Places a 31-12-2009.

(**) S'hi inclouen els establiments hotelers següents: hotels, apartotels, hostals, pensions i fondes. Aquesta nomenclatura s'utilitza així al llarg de tot l'informe.

(***) En aquesta categoria només es consideren els apartaments turístics comercialitzats a través d'empreses explotadores associades. Ara bé, cal advertir que el nombre total d'habitacles d'ús turístic –que inclou tant cases i apartaments de segona residència com cases i apartaments llogats o apartaments turístics– és molt superior.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada i l'Associació d'Apartaments Turístics Costa Daurada.

La distribució de l'oferta d'allotjament turístic regulat per a cadascuna de les dues marques turístiques de la demarcació és la següent:

QUADRE 2. DISTRIBUCIÓ DE L'OFERTA D'ALLOTJAMENT PER MARQUES 2009 (*)								
	Hotels		Càmpings		Apartaments		ETR (**)	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
COSTA DAURADA	91%	90%	91%	91%	96%	99%	61%	61%
TERRES DE L'EBRE	9%	10%	9%	9%	4%	1%	39%	39%
GLOBAL CD+TE	100%							

(*) Places a 31-12-2009.

(**) Establiments de turisme rural. Aquesta nomenclatura s'utilitza així al llarg de tot l'informe.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada i l'Associació d'Apartaments Turístics Costa Daurada.

L'oferta d'allotjament de la província de Tarragona es caracteritza per l'estacionalitat, que es reflecteix en el percentatge global de places obertes en els diferents trams de la temporada (vegeu el quadre 3, a la pàgina següent). Cal considerar que les taxes d'ocupació que s'ofereixen en aquest informe fan referència al nombre de places totals existents. Així, cal tenir en compte el percentatge de places obertes en els diferents trimestres de l'any per tal que les dades d'ocupació incloses en els quadres 4 i 5, que apareixen a continuació, puguin ser interpretades adequadament. De fet, en la línia de les temporades anteriors, el període en què el percentatge de places obertes en el conjunt de l'oferta ha estat més elevat comprèn des de Setmana Santa fins a mitjan octubre, mentre que en el primer trimestre de l'any s'ha situat en un 26% del total, i durant el quart trimestre, en un 38%.

2. L'OCUPACIÓ TURÍSTICA A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE 2009

QUADRE 3. PLACES OBERTES (%) PER TRIMESTRES. GLOBAL COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE 2009

GLOBAL	1r Trimestre	2n Trimestre	3r Trimestre	4t Trimestre
2008	32%	94%	98%	39%
2009	26%	94%	97%	38%

QUADRE 4. RESUM D'OCUPACIÓ (*) PER PERÍODES A COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE

	HOTELS		CÀMPINGS		APARTAMENTS		ETR		GLOBAL	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
SETMANA SANTA	53%	54%	35%	41%	ND	42%	58%	66%	45%	47%
PONT 1 MAIG (1 MAIG - 3 MAIG)	82%	67%	54%	47%	ND	ND	68%	79%	64%	58%
MITJANA MAIG-JUNY	69%	57%	40%	35%	38%	40%	17%	14%	50%	44%
MITJANA JULIOL-AGOST	86%	76%	67%	62%	75%	74%	37%	37%	76%	69%
MITJANA SET.-OCTUBRE	59%	54%	27%	26%	40%	36%	14%	19%	42%	39%
MITJANA TEMP. JUNY - SETEMBRE	80%	70%	55%	49%	64%	63%	27%	26%	66%	59%
P. PURÍSSIMA (4-8 DESEMBRE)	21%	15%	8%	9%	5%	1%	61%	61%	13%	11%
CAP D'ANY (31 DES. - 3 GEN.)	10%	15%	ND	5%	ND	ND	52%	79%	6%	10%
MITJANA ANUAL	47%	39%	27%	25%	30%	28%	18%	18%	35%	31%

(*) Ocupació sobre places totals.

ND: dada no disponible.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

Nota 1: L'oferta mitjana en places per a 2009 a què fan referència aquests percentatges és la següent: hotels: 63.525 places; càmpings: 64.552 places; ETR: 2.270 places, i apartaments: 29.521 places.

Nota 2: En la temporada 2008, la Setmana Santa fou al març, mentre que en la temporada següent va ser a l'abril. El pont de l'1 de Maig, l'any 2009 va des del divendres dia 1 fins al diumenge dia 3 de maig, mentre que el 2008 va anar des del dijous dia 1 fins al diumenge dia 4 de maig. El 2009, el pont del Pilar va des del dissabte dia 10 fins al dilluns dia 12 d'octubre, mentre que el 2008 el 12 d'octubre va caure en diumenge i, per tant, **no hi va haver pont**. Pel que respecta a la festivitat de la Puríssima, l'any 2009 el període va des del divendres dia 4 fins al dimarts dia 8 de desembre, mentre que el 2008 va anar del divendres dia 5 al dilluns dia 8 de desembre. Finalment, el pont de Cap d'any el 2009 va des del dijous dia 31 de desembre fins al diumenge dia 3 de gener, mentre que el 2008 va anar des del dimecres dia 31 de desembre fins al diumenge dia 4 de gener.

QUADRE 5. TAXA D'OCCUPACIÓ (*) PER ESTABLIMENTS A COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE 2009

	COSTA DAURADA				TERRES DE L'EBRE			
	HOTELS		CÀMPINGS		HOTELS		CÀMPINGS	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
1Q GENER	7%	6%	2%	2%	13%	15%	4%	2%
2Q GENER	7%	6%	3%	2%	19%	16%	1%	1%
1Q FEBRER	13%	9%	3%	3%	41%	23%	3%	1%
2Q FEBRER	16%	12%	3%	2%	45%	31%	6%	3%
1Q MARÇ	21%	14%	10%	8%	52%	42%	4%	4%
2Q MARÇ	48%	18%	31%	12%	72%	42%	20%	11%
1Q ABRIL	35%	42%	26%	31%	63%	62%	12%	19%
2Q ABRIL	47%	40%	31%	30%	60%	60%	19%	11%
1Q MAIG	64%	43%	37%	34%	67%	67%	21%	30%
2Q MAIG	66%	56%	38%	37%	57%	59%	20%	23%
1Q JUNY	72%	63%	41%	35%	49%	41%	16%	29%
2Q JUNY	81%	68%	50%	38%	57%	54%	28%	24%
1Q JULIOL	82%	67%	52%	46%	69%	58%	47%	38%
2Q JULIOL	86%	76%	69%	62%	70%	61%	65%	52%
1Q AGOST	91%	82%	83%	78%	82%	82%	80%	78%
2Q AGOST	89%	80%	68%	62%	81%	75%	60%	62%
1Q SETEMBRE	83%	72%	45%	46%	63%	51%	30%	21%
2Q SETEMBRE	67%	57%	38%	28%	51%	38%	16%	14%
1Q OCTUBRE	52%	48%	23%	25%	44%	31%	8%	14%
2Q OCTUBRE	41%	44%	8%	11%	37%	45%	8%	7%
1Q NOVEMBRE	18%	10%	2%	4%	41%	23%	3%	2%
2Q NOVEMBRE	13%	8%	3%	4%	32%	19%	3%	1%
1Q DESEMBRE	10%	7%	2%	3%	32%	14%	5%	3%
2Q DESEMBRE	7%	8%	2%	4%	17%	14%	1%	2%
MITJANA PONDERADA	47%	39%	28%	25%	51%	42%	20%	19%

	GLOBAL COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE									
	HOTELS		CÀMPINGS		APARTAMENTS		ETR		GLOBAL	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
GENER	8%	7%	2%	2%	2%	1%	3%	6%	4%	4%
FEBRER	17%	12%	3%	2%	3%	2%	9%	12%	8%	6%
MARÇ	37%	18%	20%	10%	18%	7%	25%	8%	26%	12%
ABRIL	43%	43%	27%	29%	21%	33%	13%	23%	32%	35%
MAIG	64%	51%	36%	35%	28%	31%	17%	17%	45%	40%
JUNY	74%	64%	43%	36%	48%	49%	18%	11%	56%	49%
JULIOL	83%	70%	60%	54%	71%	68%	24%	19%	71%	62%
AGOST	89%	81%	74%	70%	78%	80%	49%	55%	81%	76%
SETEMBRE	73%	62%	40%	35%	57%	53%	15%	20%	56%	49%
OCTUBRE	46%	45%	15%	17%	25%	19%	13%	19%	29%	29%
NOVEMBRE	17%	10%	3%	4%	3%	1%	11%	10%	8%	6%
DESEMBRE	10%	8%	2%	4%	2%	1%	18%	17%	5%	5%
MITJANA PONDERADA	47%	39%	27%	25%	30%	28%	18%	18%	35%	31%

(*) Ocupació sobre places totals.

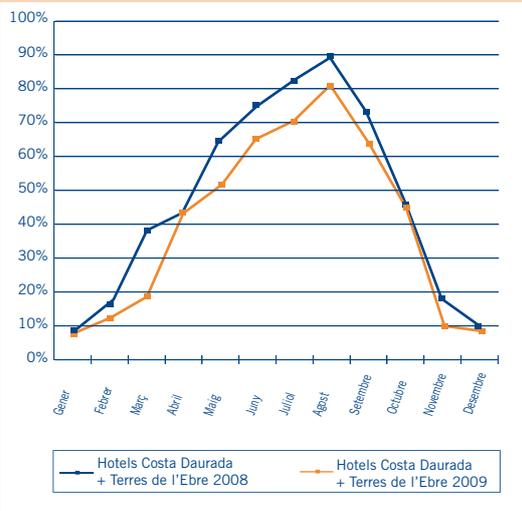
(1Q= 1ª quinzena ; 2Q= 2ª quinzena)

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

Nota 1: L'oferta mitjana en places per a 2009 a què fan referència aquests percentatges és la següent: hotels: 63.525 places; càmpings: 64.552 places; ETR: 2.270 places, i apartaments: 23.521 places.

GRÀFIC 1. OCUPACIÓ TURÍSTICA (%) PER ESTABLIMENTS (*): GENER-DESEMBRE 2009

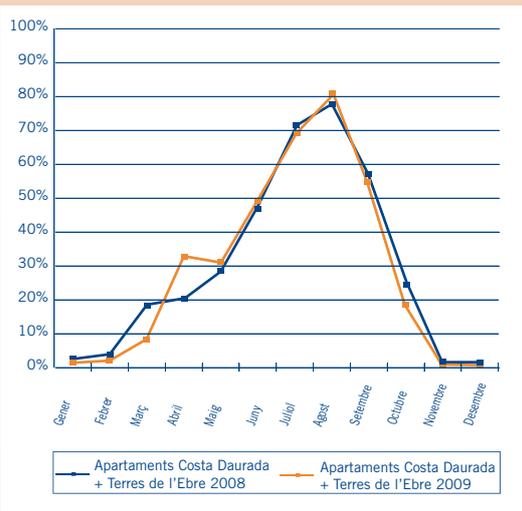
Hotels

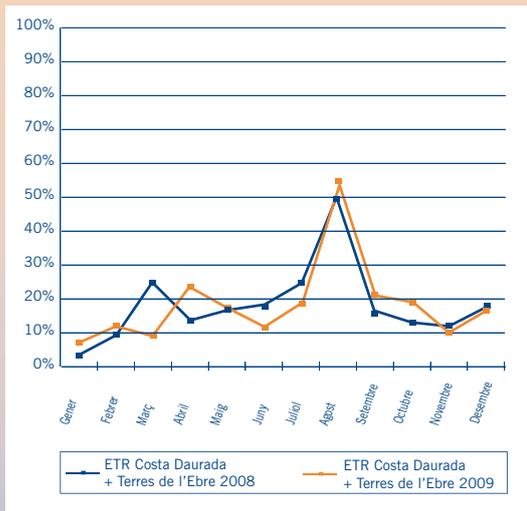
Càmpings

Apartaments

Establiments de turisme rural

(*) Ocupació sobre places totals.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

GRÀFIC 2. OCUPACIÓ TURÍSTICA (%) GLOBAL A COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE (*): GENER-DESEMBRE 2009

GRÀFIC 3. OCUPACIÓ (%) PER MARQUES TURÍSTIQUES I TIPUS D'ESTABLIMENT (*): GENER-DESEMBRE 2009

(*) Ocupació sobre places totals.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

3. TURISTES ESTRANGERS A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009

QUADRE 6. TURISTES ESTRANGERS (%) PER TIPUS D'ESTABLIMENT: GENER-DESEMBRE 2009

	GLOBAL COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE									
	HOTELS		CÀMPINGS		APARTAMENTS		ETR		GLOBAL	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
1Q GENER	21%	23%	31%	45%	37%	26%	0%	4%	24%	28%
2Q GENER	21%	22%	26%	27%	43%	32%	3%	2%	24%	23%
1Q FEBRER	27%	15%	37%	34%	50%	21%	6%	14%	29%	19%
2Q FEBRER	17%	16%	31%	24%	7%	12%	1%	2%	19%	16%
1Q MARÇ	22%	14%	21%	35%	11%	12%	2%	4%	22%	19%
2Q MARÇ	22%	24%	18%	33%	11%	23%	6%	3%	19%	26%
1Q ABRIL	35%	24%	31%	20%	64%	58%	7%	2%	38%	29%
2Q ABRIL	38%	31%	38%	23%	32%	27%	10%	15%	37%	28%
1Q MAIG	41%	41%	44%	35%	56%	40%	18%	23%	44%	39%
2Q MAIG	48%	51%	50%	38%	49%	70%	14%	0%	49%	49%
1Q JUNY	57%	58%	41%	44%	63%	71%	12%	1%	53%	56%
2Q JUNY	50%	47%	38%	42%	57%	62%	14%	9%	47%	48%
1Q JULIOL	49%	55%	55%	53%	59%	58%	23%	28%	53%	55%
2Q JULIOL	60%	57%	57%	53%	66%	63%	42%	23%	60%	57%
1Q AGOST	55%	52%	46%	45%	68%	64%	34%	19%	54%	51%
2Q AGOST	47%	44%	41%	33%	64%	63%	20%	13%	48%	43%
1Q SETEMBRE	42%	44%	43%	40%	49%	47%	2%	6%	45%	43%
2Q SETEMBRE	59%	52%	33%	36%	54%	56%	16%	12%	50%	48%
1Q OCTUBRE	49%	38%	43%	32%	60%	68%	3%	4%	50%	41%
2Q OCTUBRE	50%	43%	19%	23%	64%	67%	16%	8%	47%	41%
1Q NOVEMBRE	26%	32%	21%	16%	56%	42%	5%	15%	27%	28%
2Q NOVEMBRE	22%	24%	18%	11%	23%	33%	1%	7%	21%	21%
1Q DESEMBRE	23%	20%	26%	18%	12%	1%	0%	1%	22%	18%
2Q DESEMBRE	36%	30%	60%	22%	28%	30%	16%	8%	39%	28%
MITJANA PONDERADA	45%	44%	42%	39%	56%	58%	16%	11%	46%	44%

(1Q= 1ª quinzena ; 2Q= 2ª quinzena)

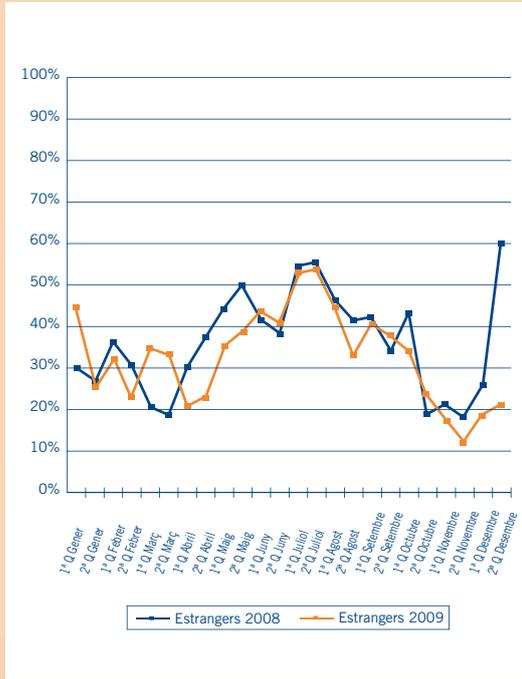
Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

GRÀFIC 4. TURISTES ESTRANGERS (%) PER ESTABLIMENTS A COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE: GENER-DESEMBRE 2009

Hotels

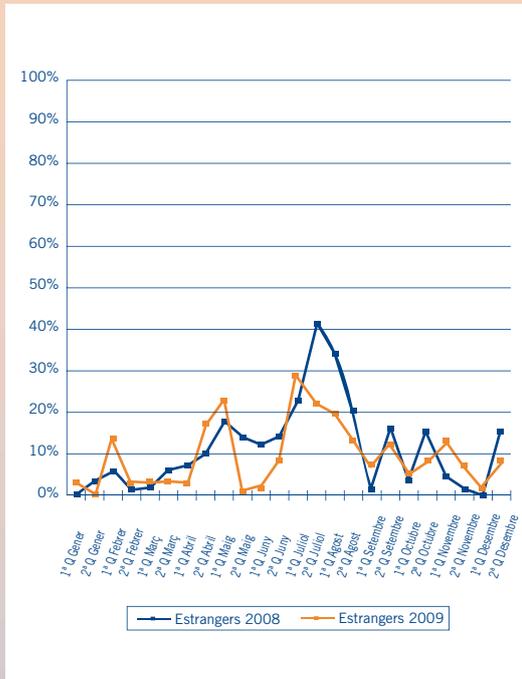
Càmpings

Apartaments

Establiments de turisme rurals

4. MITJANA DE NITS D'ESTADA A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009

QUADRE 7. MITJANA DE NITS D'ESTADA PER TIPUS D'ESTABLIMENT: GENER-DESEMBRE 2009

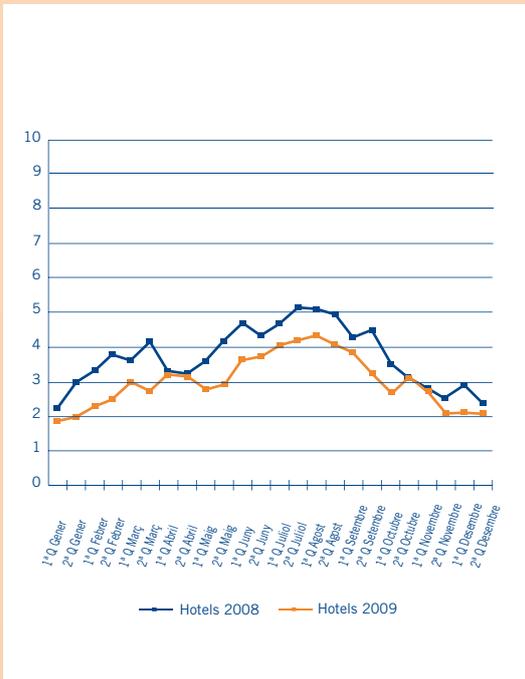
	GLOBAL COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE									
	HOTELS		CÀMPINGS		APARTAMENTS		ETR		GLOBAL	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
1Q GENER	2,2	1,7	3,1	3,9	3,4	2,8	2,3	2,2	2,6	1,9
2Q GENER	2,9	1,9	3,0	3,0	5,0	1,8	1,9	1,9	3,1	1,9
1Q FEBRER	3,3	2,3	2,8	3,8	4,4	2,5	1,9	1,8	3,2	2,4
2Q FEBRER	3,8	2,4	3,6	3,9	4,2	2,5	1,6	1,9	3,7	2,3
1Q MARÇ	3,5	3,1	2,4	3,3	3,5	2,7	1,6	2,1	3,0	2,9
2Q MARÇ	4,1	2,6	3,4	2,7	4,2	2,8	4,5	2,0	3,8	2,6
1Q ABRIL	3,2	3,2	3,8	3,1	4,5	4,6	2,1	3,4	3,7	3,3
2Q ABRIL	3,1	3,0	4,4	2,3	6,0	5,3	2,0	2,3	4,2	2,9
1Q MAIG	3,6	2,6	4,1	3,1	6,3	5,6	3,0	2,9	4,3	3,0
2Q MAIG	4,2	3,0	3,9	3,2	5,5	6,6	1,9	2,6	4,2	3,3
1Q JUNY	4,7	3,6	4,2	3,3	6,2	6,3	2,2	1,8	4,7	3,7
2Q JUNY	4,3	3,6	4,8	4,2	6,1	5,1	2,7	2,9	4,7	4,0
1Q JULIOL	4,7	3,8	5,7	4,9	6,2	6,5	3,0	3,2	5,4	4,5
2Q JULIOL	5,2	4,1	5,9	5,4	7,3	7,5	3,3	3,3	5,8	5,0
1Q AGOST	5,0	4,4	7,1	6,7	7,6	7,7	4,4	4,2	6,3	5,6
2Q AGOST	4,9	4,1	6,0	6,1	6,8	7,0	4,6	4,5	5,7	5,1
1Q SETEMBRE	4,2	3,8	5,1	4,5	7,1	4,4	2,9	3,1	5,1	4,1
2Q SETEMBRE	4,4	3,3	4,1	3,4	6,4	6,2	2,2	2,2	4,7	3,7
1Q OCTUBRE	3,5	2,5	4,5	3,3	6,1	6,5	1,9	2,5	4,4	3,0
2Q OCTUBRE	3,1	2,9	3,3	2,4	5,6	5,9	2,1	2,0	3,8	2,9
1Q NOVEMBRE	2,8	2,6	2,6	2,1	3,9	3,4	1,9	1,9	2,8	2,5
2Q NOVEMBRE	2,5	2,0	2,4	2,5	4,6	3,8	1,6	1,9	2,5	2,2
1Q DESEMBRE	2,9	2,1	2,6	2,4	4,2	3,4	2,4	2,8	2,9	2,2
2Q DESEMBRE	2,3	2,0	4,3	2,6	2,2	1,9	2,7	2,1	2,9	2,2
MITJANA PONDERADA	3,9	3,3	4,3	3,9	6,0	5,8	2,8	2,8	4,3	3,7

(1Q= 1ª quinzena ; 2Q= 2ª quinzena)

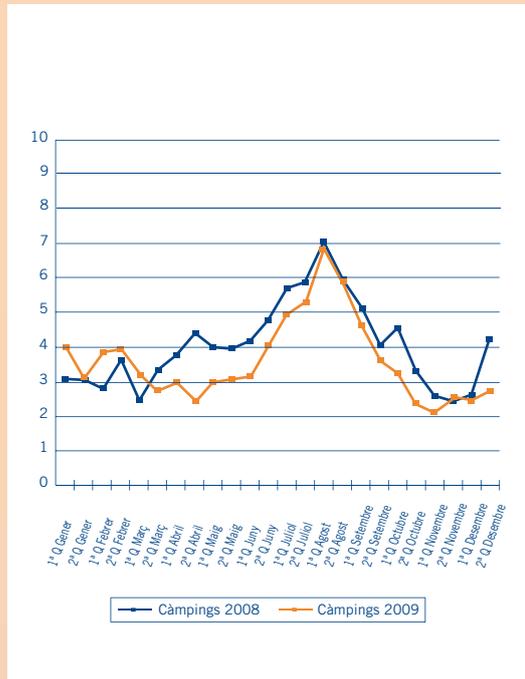
Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

GRÀFIC 5. MITJANA DE NITS D'ESTADA PER ESTABLIMENTS A COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE: GENER-DESEMBRE 2009

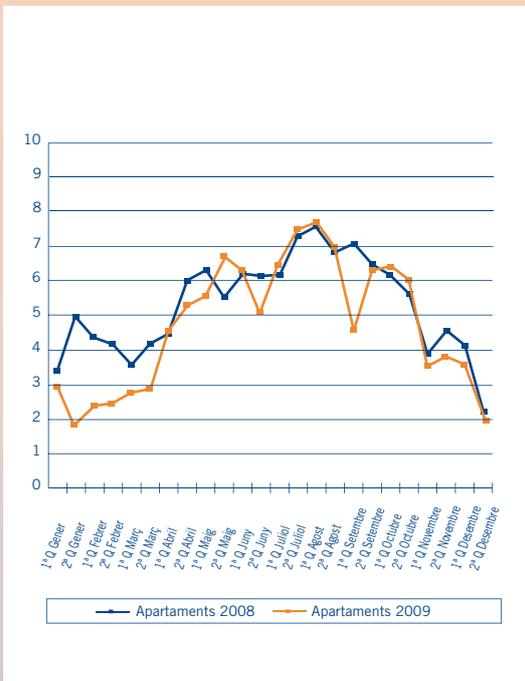
Hotels

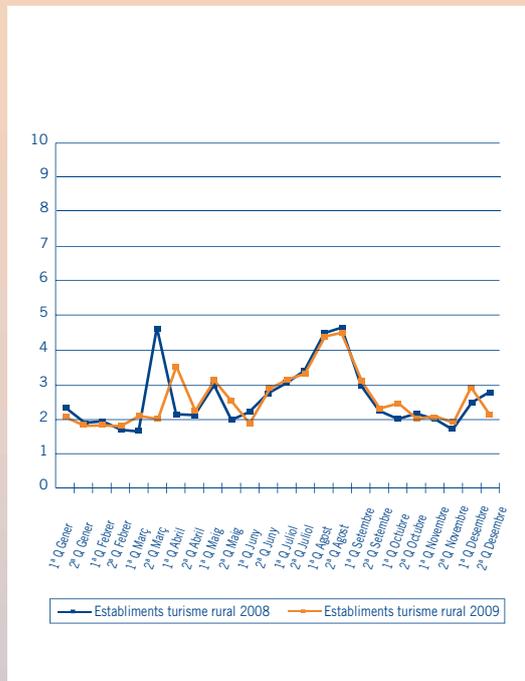
Càmpings

Apartaments

Establiments de turisme rural

5. SATISFACCIÓ DE L'EMPRESARI AMB L'OCUPACIÓ A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009

QUADRE 8. SATISFACCIÓ DE L'EMPRESARI AMB L'OCUPACIÓ PER ESTABLIMENTS: GENER-DESEMBRE 2009

	GLOBAL COSTA DAURADA									
	HOTELS		CÀMPINGS		APARTAMENTS		ETR		GLOBAL	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
1Q GENER	5,0	4,6	4,5	4,4	5,1	3,8	2,8	2,4	4,7	4,3
2Q GENER	5,0	4,2	4,3	3,0	4,9	3,7	1,9	2,3	4,6	3,6
1Q FEBRER	5,6	4,9	4,8	3,5	6,2	4,7	3,8	2,6	5,3	4,3
2Q FEBRER	5,6	5,3	4,9	3,9	5,2	4,4	3,9	3,5	5,3	4,7
1Q MARÇ	5,9	5,6	5,3	3,8	4,6	4,6	4,1	3,1	5,6	4,6
2Q MARÇ	6,5	5,4	5,0	4,4	6,5	4,5	6,7	3,1	5,8	4,7
1Q ABRIL	5,1	6,2	5,1	5,7	4,6	5,5	3,7	5,8	5,0	5,8
2Q ABRIL	6,4	6,0	5,7	4,9	4,6	5,6	5,5	4,1	5,8	5,4
1Q MAIG	6,6	5,6	5,3	5,4	4,3	3,2	6,4	5,7	5,6	5,0
2Q MAIG	6,4	6,0	5,4	5,6	4,9	3,9	4,2	4,0	5,7	5,4
1Q JUNY	6,5	5,8	5,3	5,8	4,9	4,1	3,8	3,6	5,6	5,5
2Q JUNY	6,8	6,7	5,8	5,7	6,1	6,0	4,6	3,3	6,2	6,1
1Q JULIOL	7,0	6,5	5,4	5,5	7,1	6,6	4,2	4,0	6,3	6,1
2Q JULIOL	7,2	6,9	5,9	5,3	7,1	7,0	3,9	4,0	6,6	6,3
1Q AGOST	7,9	7,7	6,7	6,9	7,1	7,3	5,9	5,9	7,2	7,3
2Q AGOST	7,7	7,2	6,4	6,7	9,1	8,5	5,7	6,0	7,4	7,2
1Q SETEMBRE	7,0	6,9	5,7	5,7	7,1	6,2	4,2	4,4	6,5	6,2
2Q SETEMBRE	6,5	5,5	4,9	5,2	6,6	5,3	4,2	3,7	5,8	5,3
1Q OCTUBRE	5,4	6,3	5,8	5,8	6,2	3,5	3,4	5,2	5,7	5,5
2Q OCTUBRE	5,7	6,3	4,6	5,1	4,3	4,5	3,6	4,1	5,0	5,5
1Q NOVEMBRE	5,8	4,9	3,3	4,3	3,5	3,7	3,4	4,8	4,7	4,6
2Q NOVEMBRE	4,9	4,4	4,4	4,5	5,2	3,1	3,3	4,6	4,7	4,3
1Q DESEMBRE	4,5	4,3	4,0	3,8	5,4	4,8	4,5	5,0	4,4	4,2
2Q DESEMBRE	4,9	5,6	4,0	5,8	3,8	3,4	5,1	6,6	4,5	5,7
MITJANA PONDERADA	6,1	5,8	5,1	5,0	5,6	4,9	4,3	4,3	5,6	5,3

(1Q= 1ª quinzena ; 2Q= 2ª quinzena)

(*) Valoració subjectiva de l'empresari o treballador autoritzat sobre el nivell d'ocupació en el període corresponent en una escala d'1 a 10 (on 1 equival a molt malament i 10 equival a molt bé).

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

GRÀFIC 6: SATISFACCIÓ DE L'EMPRESARI AMB L'OCCUPACIÓ PER ESTABLIMENTS A COSTA DAURADA + TERRES DE L'EBRE: GENER-DESEMBRE 2009

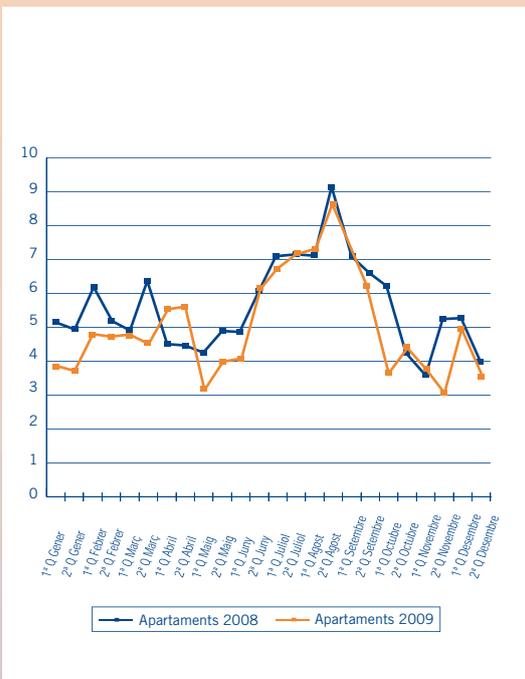
Hotels

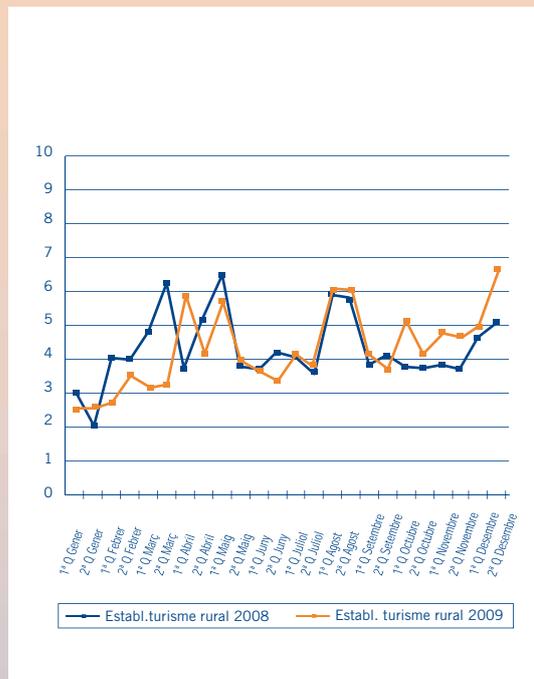
Càmpings

Apartaments

Establiments de turisme rural

6. ANÀLISI PER TIPUS D'ESTABLIMENT A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE EL 2009

Els **hotels** de la demarcació han tingut en la temporada 2009 un nivell global d'ocupació sobre places totals del 39%, 8 punts per sota del registrat el 2008. Pel que fa a l'evolució del nivell d'ocupació al llarg dels diferents períodes de l'any, la taxa d'ocupació registrada augmenta ininterrompudament des del gener fins a l'agost, període en què es registra el màxim anual, amb una taxa mensual del 81% (mentre que el 2008 va ser del 89%), i a partir del qual es produeix una disminució dels nivells d'ocupació fins a finals d'any. L'ocupació mitjana en el període de més activitat, de juny a setembre, s'ha situat en el 70%, mentre que l'any 2008 va ser del 80%. D'altra banda, la proporció d'estrangers entre els turistes allotjats en els hotels de la demarcació és d'un 44%, 1 punt per sota del percentatge de 2008, que era del 45%. Quant a la mitjana global de nits d'estada a la temporada 2009, s'ha registrat un 3,3 (el 2008 va ser de 3,9). Finalment, la mitjana anual de la satisfacció dels empresaris envers l'ocupació és d'un 5,8, valor tres dècimes més baix que l'enregistrat l'any 2008.

Els **càmpings** presenten un nivell global d'ocupació sobre places totals del 25%, dos punts per sota del registrat a la temporada anterior. Cal assenyalar que tant el primer com el darrer trimestre de l'any l'activitat és reduïda, atès que la majoria dels càmpings de la demarcació estableixen la data d'obertura per Setmana Santa i donen per finalitzada la temporada a mitjan octubre, després de la festivitat del Pilar. En el període que comprèn de juny a setembre, la mitjana d'ocupació global ha estat d'un 49%, 6 punts menys que l'any anterior. Pel que fa a la proporció de turistes estrangers, en el conjunt de la temporada 2009 ha estat d'un 39%, tres punts menys que el percentatge registrat l'any anterior. Quant a les nits d'estada, s'ha registrat una mitjana global per al conjunt de la temporada –quatre dècimes més baixa que la temporada de 2008- de 3,9 nits. I, per acabar, la mitjana anual de la satisfacció dels empresaris per al total de la temporada 2009 ha estat d'un 5,0, dada una dècima inferior a la registrada la temporada anterior (5,1).

Els **apartaments** han registrat un nivell d'ocupació global sobre places totals del 28%, dos punts per sota del registrat la temporada anterior. Val a dir que tant el primer com el darrer trimestre de l'any, igual que en el cas dels càmpings, el volum de places obertes és limitat, de manera que el nivell d'activitat durant els esmentats períodes és molt baix. En la franja de més activitat, de juny a setembre, s'ha registrat un nivell mitjà d'ocupació global sobre places totals del 63%, mentre que l'any 2008 va ser del 64%. La proporció d'estrangers entre els turistes allotjats als apartaments regulats de la demarcació ha estat del 58%, dos punts per damunt del percentatge registrat l'any 2008. L'estada mitjana anual s'ha situat en les 5,8 nits, mentre que la temporada anterior fou de 6,0. Finalment, la mitjana anual de la satisfacció dels empresaris en relació a l'ocupació és de 4,9, set dècimes menys que la valoració de la temporada anterior.

Els **establiments de turisme rural** han registrat un nivell d'ocupació mitjana anual del 18%, igual que el percentatge de l'any anterior, amb un increment del volum total de places d'un 5%. Cal tenir en compte que l'activitat en aquest tipus d'establiments es concentra especialment en els caps de setmana i els períodes de Setmana Santa, mes d'agost i ponts d'abast estatal; a més a més, la major part dels turistes que s'hi allotgen provenen de l'Estat. En el global de la temporada, la proporció de turistes d'origen estranger ha estat de l'11%, 5 punts menys que la registrada el 2008. L'estada mitjana anual ha estat de 2,8 nits, igual que la temporada anterior. Per acabar, la mitjana anual de la satisfacció de l'empresari envers l'ocupació ha estat de 4,3 punts, igual també a la de l'any anterior.

FITXA METODOLÒGICA DE L'ENQUESTA D'OCUPACIÓ D'ESTABLIMENTS PÚBLICS COL·LECTIUS

Àmbit: Costa Daurada i Terres de l'Ebre (les deu comarques de la província de Tarragona).

Univers: Oferta d'allotjament regulat en hotels, càmpings, apartaments regulats i establiments de turisme rural.

Unitat mostral: L'establiment en el cas d'hotels, càmpings i establiments de turisme rural, i l'empresa explotadora en el cas dels apartaments regulats. Les unitats últimes per al càlcul són les places.

Grandària mostral: De mitjana, s'ha enquestat un 35% del total de places en oferta per cadascuna de les onades.

Àmbit temporal: Les enquestes es realitzen durant els tres dies immediatament posteriors a l'acabament de la quinzena o període corresponent.

Metodologia: Qüestionari administrat per telèfon, fax o correu electrònic als empresaris o personal autoritzat.

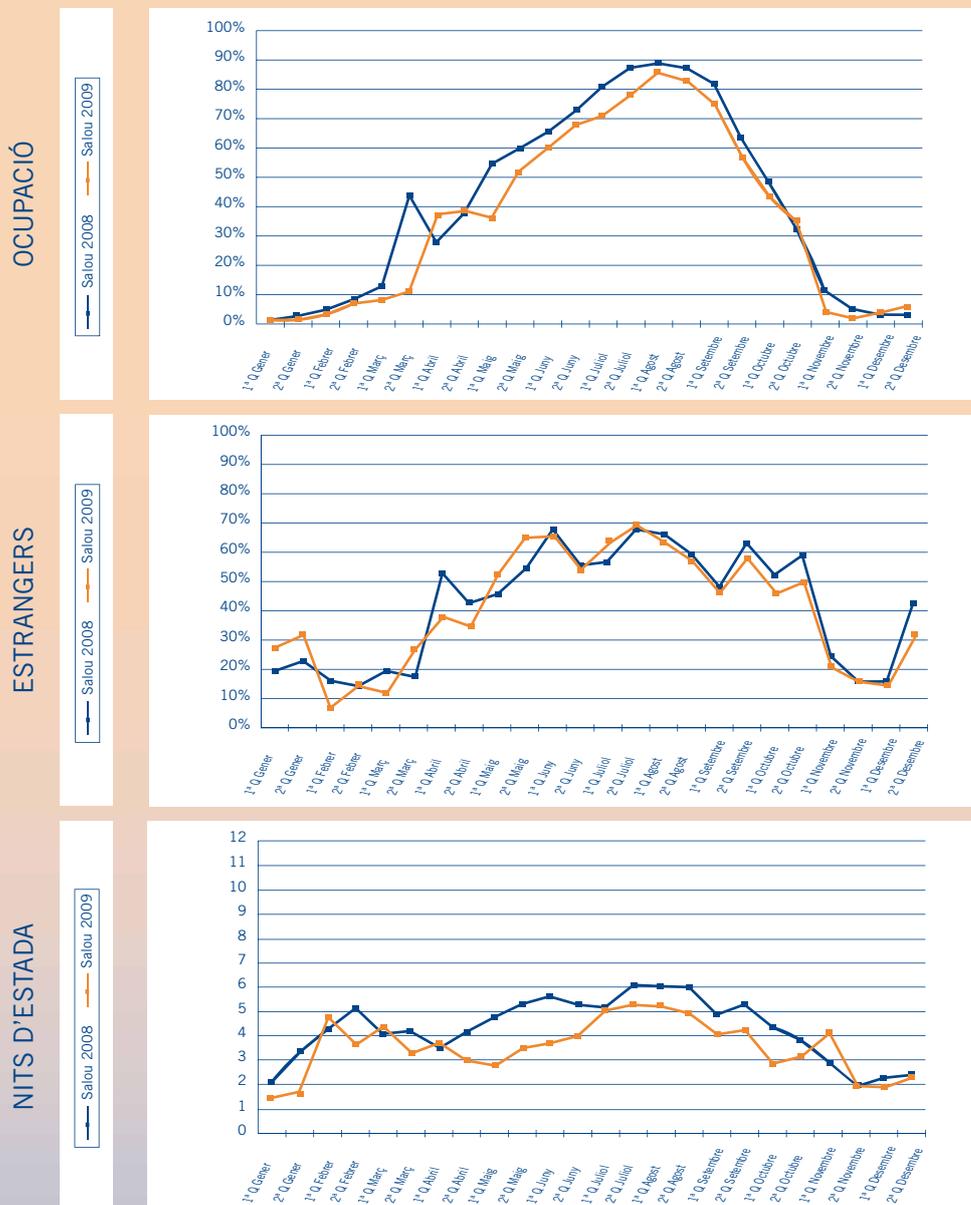
Tipus de mostralge: Mostra seleccionada aleatòriament de l'univers distribuït en diferents estrats geogràfics; en el cas dels apartaments, respecte als quals la metodologia és diferent, es treballa amb un panel fix d'establiments.

Anàlisi de resultats: La taxa d'ocupació és una mitjana ponderada pel nombre de places de cadascun dels establiments de la mostra obtinguda.

7. ANÀLISI DELS MUNICIPIS DE SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA I TARRAGONA

7. 1. SALOU

GRÀFIC 7. RESULTATS GLOBALS TEMPORADA 2009: GENER-DESEMBRE 2009

QUADRE 9. OFERTA D'ALLOTJAMENT A SALOU 2009

Tipus d'establiment	Places		Establiments		% respecte al total de places 09		Grandària Mitjana	
	2008	2009*	2008	2009	SALOU	C. DAURADA (***)	2008	2009
Hotels	34.045	35.589	68	68	66%	60%	501	523
Càmpings	5.451	5.451	3	3	10%	9%	1.817	1.817
Empreses explotadores d'apartaments turístics (**)	13.595	13.082	15	14	24%	45%	906	934
Total oferta regulada	53.091	54.122	86	85	100%	37%	-	-

(*) Places a 31-12-2009.

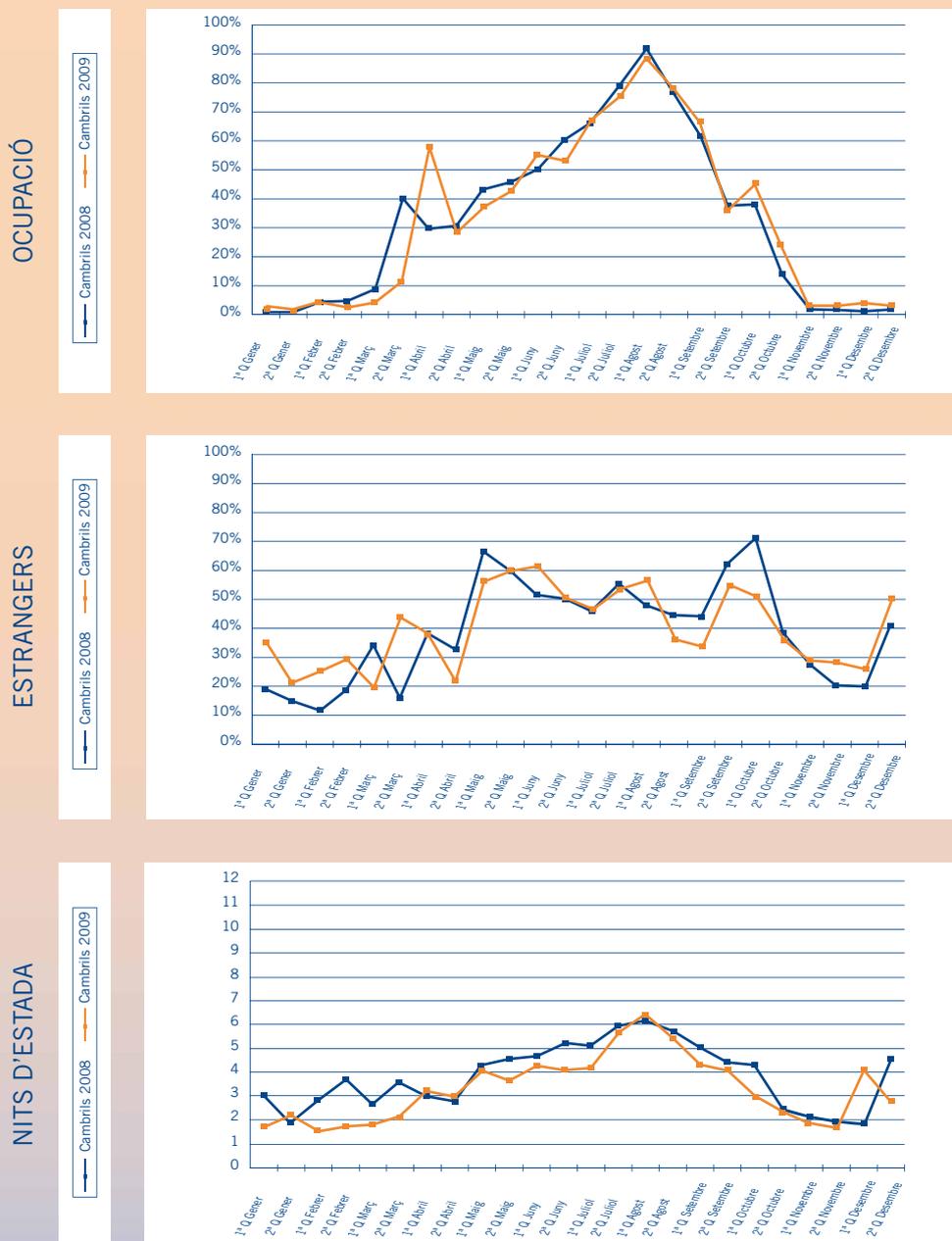
(**) Únicament els apartaments turístics comercialitzats a través d'empreses explotadores associades.

(***) No inclou ETR.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada i l'Associació d'Apartaments Turístics Costa Daurada.

7. 2. CAMBRILS

GRÀFIC 8. RESULTATS GLOBALS TEMPORADA 2009: GENER-DESEMBRE 2009

QUADRE 10. OFERTA D'ALLOTJAMENT A CAMBRILS 2009

Tipus d'establiment	Places		Establiments		% respecte al total de places 09		Grandària Mitjana	
	2008	2009*	2008	2009	CAMBRILS	C. DAURADA (***)	2008	2009
Hotels	6.129	6.587	26	27	34%	11%	236	244
Càmpings	9.019	9.241	6	6	47%	16%	1.503	1.540
Empreses explotadores d'apartaments turístics (**)	3.664	3.649	11	11	19%	13%	333	332
Total oferta regulada	18.812	19.477	43	44	100%	13%	-	-

(*) Places a 31-12-2009.

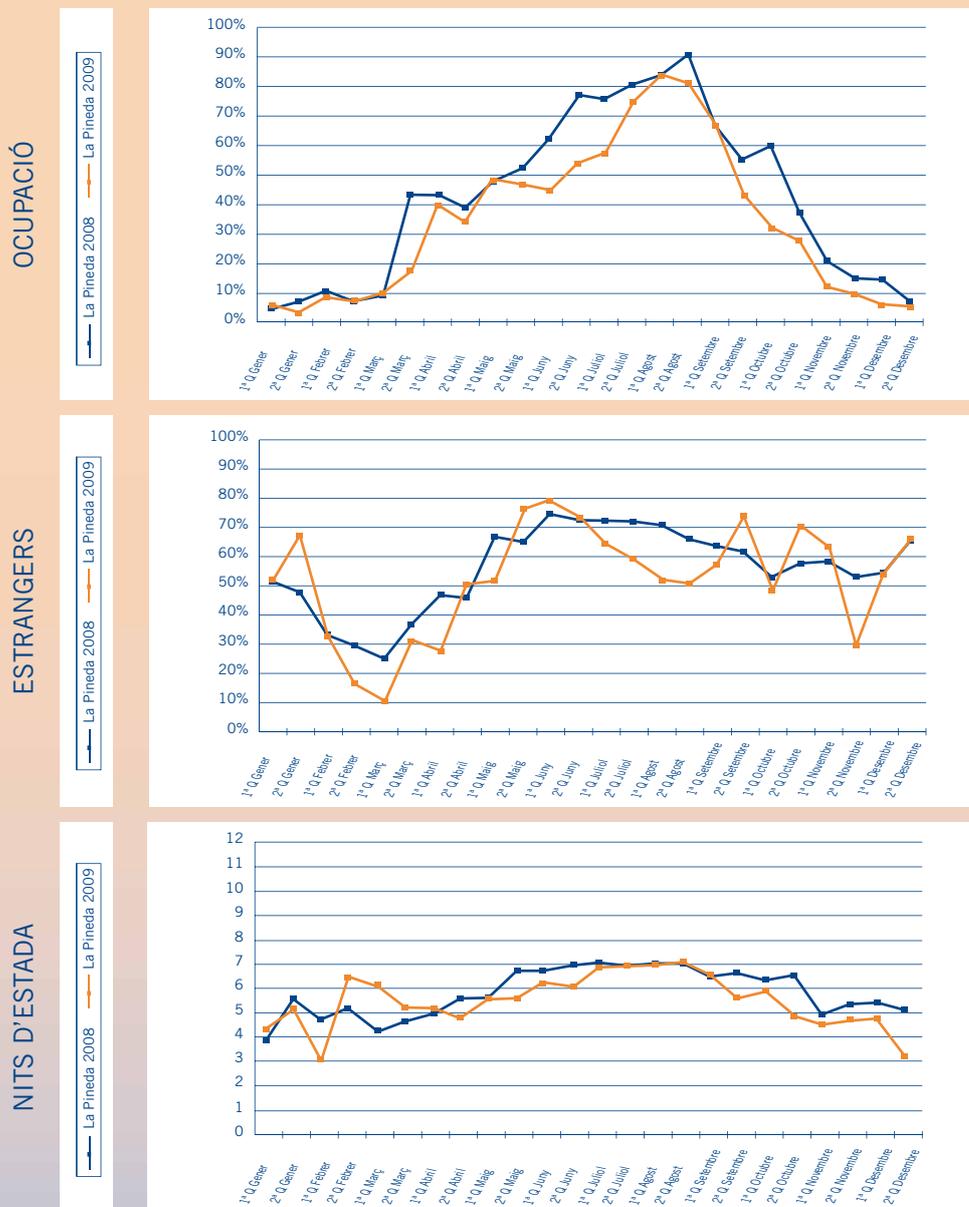
(**) Únicament els apartaments turístics comercialitzats a través d'empreses explotadores associades.

(***) No inclou ETR.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada i l'Associació d'Apartaments Turístics Costa Daurada.

7. 3. LA PINEDA PLATJA

GRÀFIC 9. RESULTATS GLOBALS TEMPORADA 2009: GENER-DESEMBRE 2009

QUADRE 11. OFERTA D'ALLOTJAMENT A LA PINEDA PLATJA 2009

Tipus d'establiment	Places		Establiments		% respecte al total de places 09		Grandària Mitjana	
	2008	2009*	2008	2009	LA PINEDA	C. DAURADA (***)	2008	2009
Hotels	5.887	5.706	8	9	46%	10%	736	634
Càmpings	840	840	1	1	7%	1%	840	840
Empreses explotadores d'apartaments turístics (**)	5.977	5.977	9	9	48%	21%	664	664
Total oferta regulada	12.704	12.523	18	19	100%	9%	-	-

(*) Places a 31-12-2009.

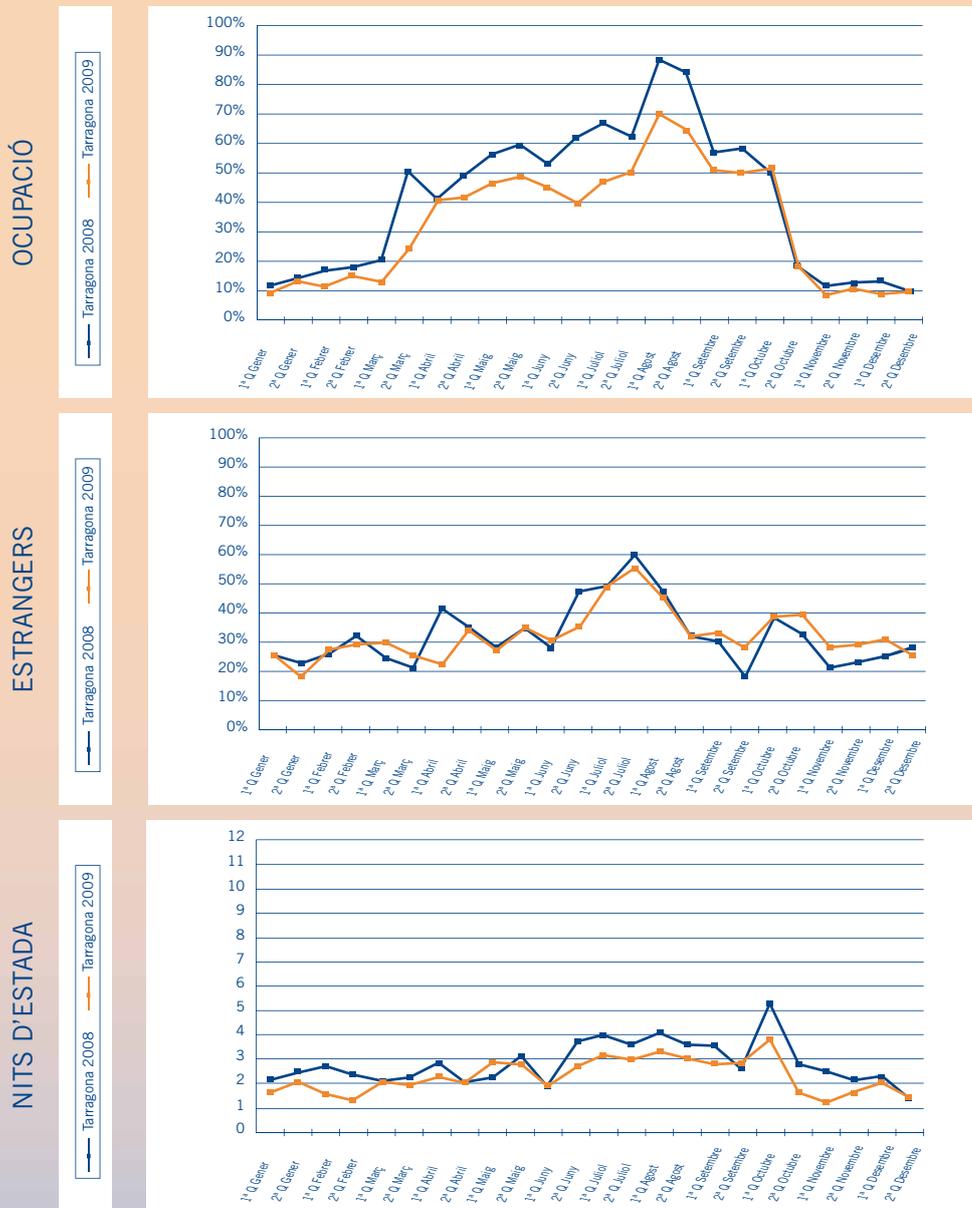
(**) Únicament els apartaments turístics comercialitzats a través d'empreses explotadores associades.

(***) No inclou ETR.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada i l'Associació d'Apartaments Turístics Costa Daurada.

7. 4. TARRAGONA

GRÀFIC 10. RESULTATS PER TIPUS D'ESTABLIMENT TEMPORADA 2009: GENER-DESEMBRE 2009

QUADRE 12. OFERTA D'ALLOTJAMENT A TARRAGONA 2009

Tipus d'establiment	Places		Establiments		% respecte al total de places 09		Grandària Mitjana	
	2008	2009*	2008	2009	LA PINEDA	C. DAURADA (***)	2008	2009
Hotels	2.374	2.386	25	25	27%	4%	95	95
Càmpings	6.478	6.478	7	7	73%	11%	925	925
Total pl. Hotels + Càmpings	8.852	8.864	32	32	100%	8%	-	-

(*) Places a 31-12-2009.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

Nota: La proporció que representa l'oferta d'allotjament de Tarragona en relació amb el global de Costa Daurada reflectida en el quadre 12 només té en compte places d'establiments hotelers i de càmpings, a diferència del que es recull als quadres 9, 10 i 11, que tenen en compte també els apartaments turístics comercialitzats a través d'empreses explotadores associades.

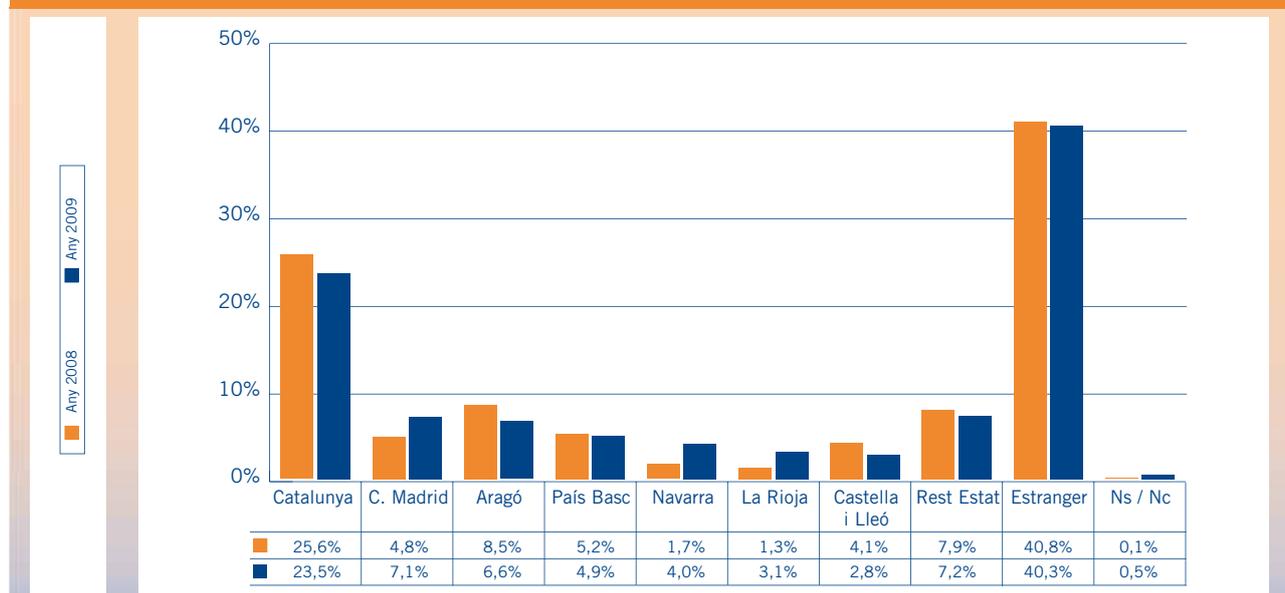
8. ANÀLISI DE LA DEMANDA TURÍSTICA A LA COSTA DAURADA I A LES TERRES DE L'EBRE: ESTIU DE 2009

A l'estiu de 2009, el 39,4% dels turistes estatals que han visitat la Costa Daurada provenien de Catalunya (23,5% del total), mentre que els de la comunitat de Madrid representaven el 7,1%, els d'Aragó el 6,6%, els del País Basc el 4,9%, els de Navarra el 4,0%, els de La Rioja el 3,1%, els de Castella i Lleó el 2,8% i la resta de l'Estat el 7,2% restant.

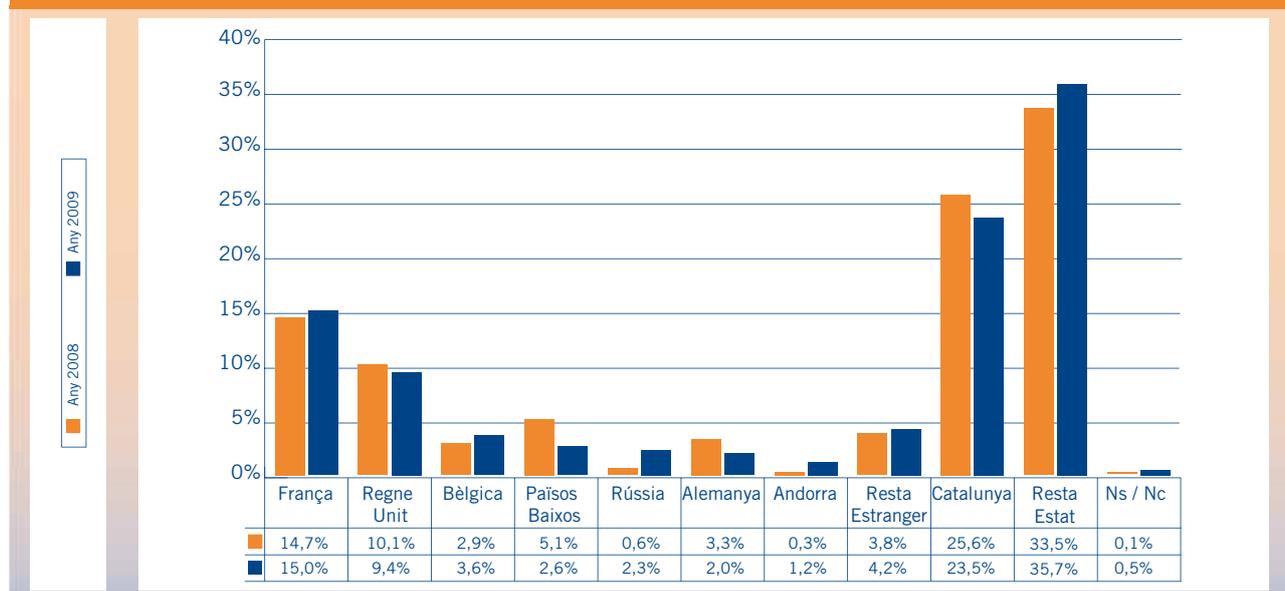
Pel que fa als turistes estrangers, el 37,2% dels qui han visitat la Costa Daurada durant l'estiu de 2009 eren francesos (15,0% del total), mentre que el segon mercat és l'anglès, amb el 23,3% dels turistes estrangers (9,4% del total). El mercat belga representa el 3,6% del total de turistes, el mercat holandès el 2,6%, el mercat rus el 2,3% i el mercat alemany i l'andorrà representen el 2,0% i l'1,2% respectivament.

En relació amb la temporada passada s'observa un augment de la proporció dels turistes que provenen de la comunitat de Madrid, de Navarra i de la Rioja i un descens de la proporció dels turistes procedents de Catalunya, d'Aragó, del País Basc i de Castella i Lleó. Pel que fa als mercats estrangers, s'observa un descens dels percentatges dels turistes del Regne Unit, dels Països Baixos i d'Alemanya i un augment dels percentatges de tots els altres mercats.

GRÀFIC 11. ORIGEN DELS TURISTES ESTATALS A COSTA DAURADA: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009*

GRÀFIC 12. ORIGEN DELS TURISTES ESTRANGERS A COSTA DAURADA: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009*

(*) Turistes allotjats a hotels, càmpings i turisme rural.

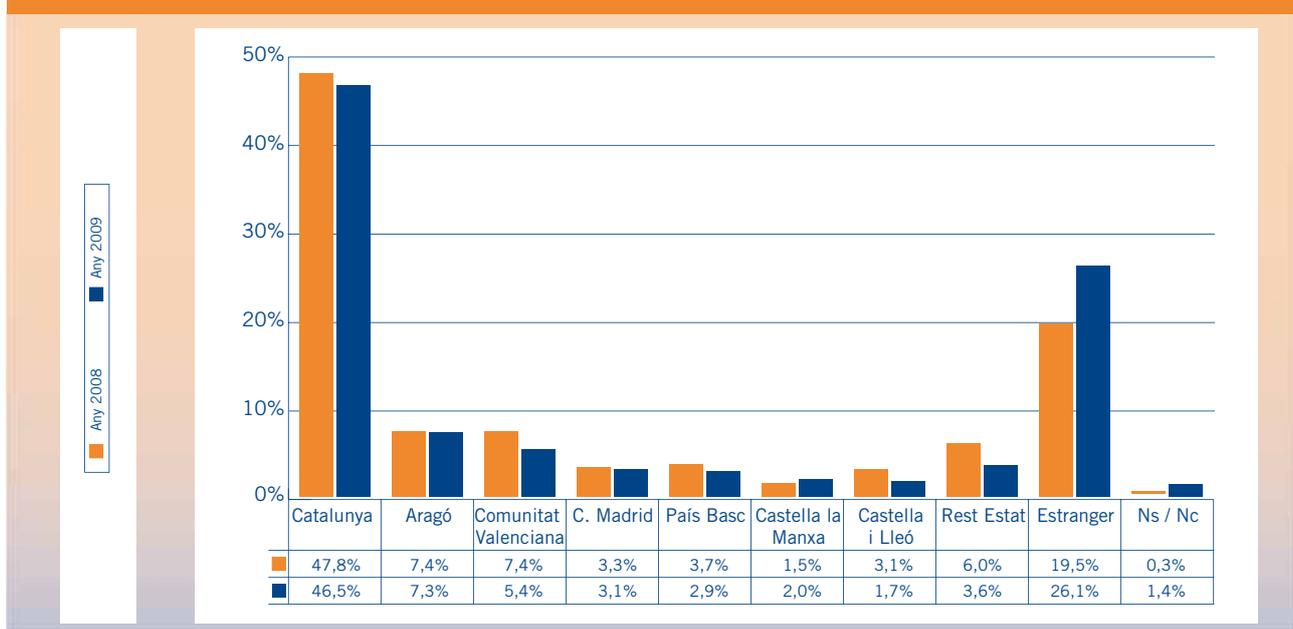
Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada

L'estiu de 2009, el 63,1% dels turistes estatals que han visitat les Terres de l'Ebre eren catalans (46,5% del total), seguits pels turistes d'Aragó i la Comunitat Valenciana, que representaven respectivament el 7,3% i el 5,4% del total. El 3,1% provenien de la comunitat de Madrid, el 2,9% del País Basc, el 2,0% de Castella la Manxa i el 1,7% de Castella i Lleó.

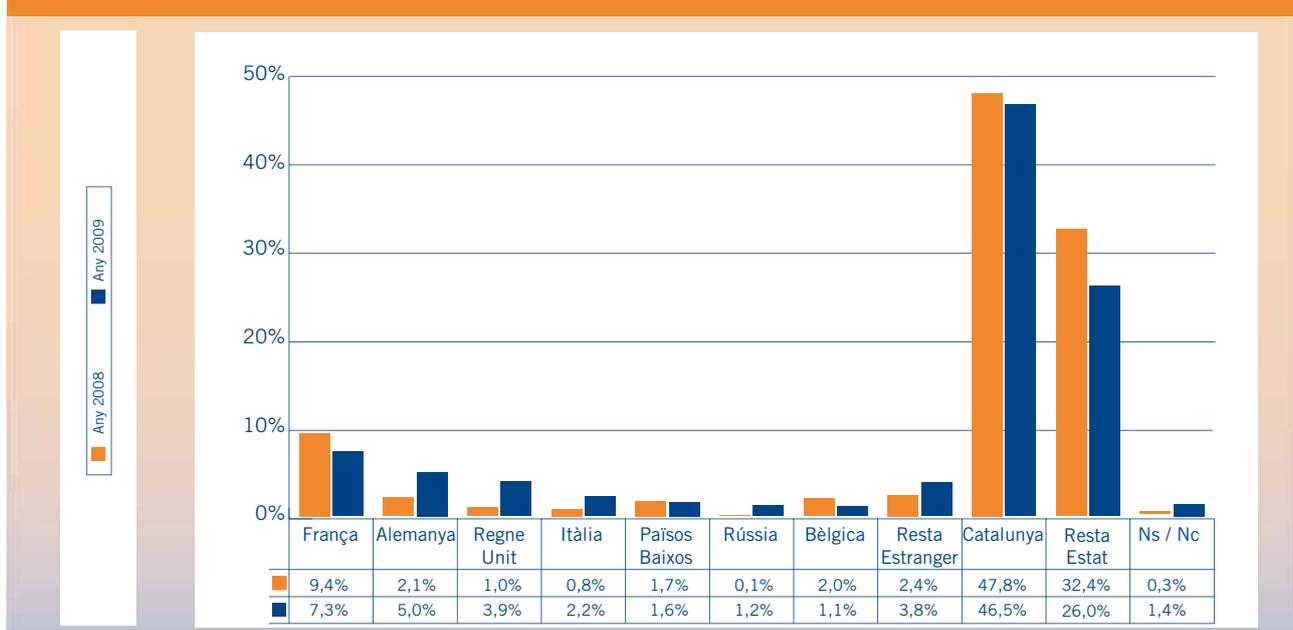
Pel que fa als mercats estrangers, el mercat francès encara és el primer mercat exterior de les Terres de l'Ebre amb el 28,0% dels turistes estrangers (7,3% del total), seguit pel mercat alemany i del Regne Unit, amb el 5,0% i el 3,9%, respectivament, del total dels turistes. La resta es reparteix entre el mercat itàlia (2,2%), el mercat del Països Baixos (1,6%), el rus i el belga (1,2% i 1,1%).

En relació a la temporada de 2008, es pot observar una baixada de totes les proporcions dels mercats estatals, menys del de Castella la Manxa. La proporció d'estrangers ha crescut i es pot observar una pujada general de tots els mercats, excepte del francès, del belga i del Països Baixos.

GRÀFIC 13. ORIGEN DELS TURISTES ESTATALS A LES TERRES DE L'EBRE: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009*

GRÀFIC 14. ORIGEN DELS TURISTES ESTRANGERS A TERRES DE L'EBRE: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009*

(*) Turistes allotjats a hotels, càmpings i establiments de turisme rural.

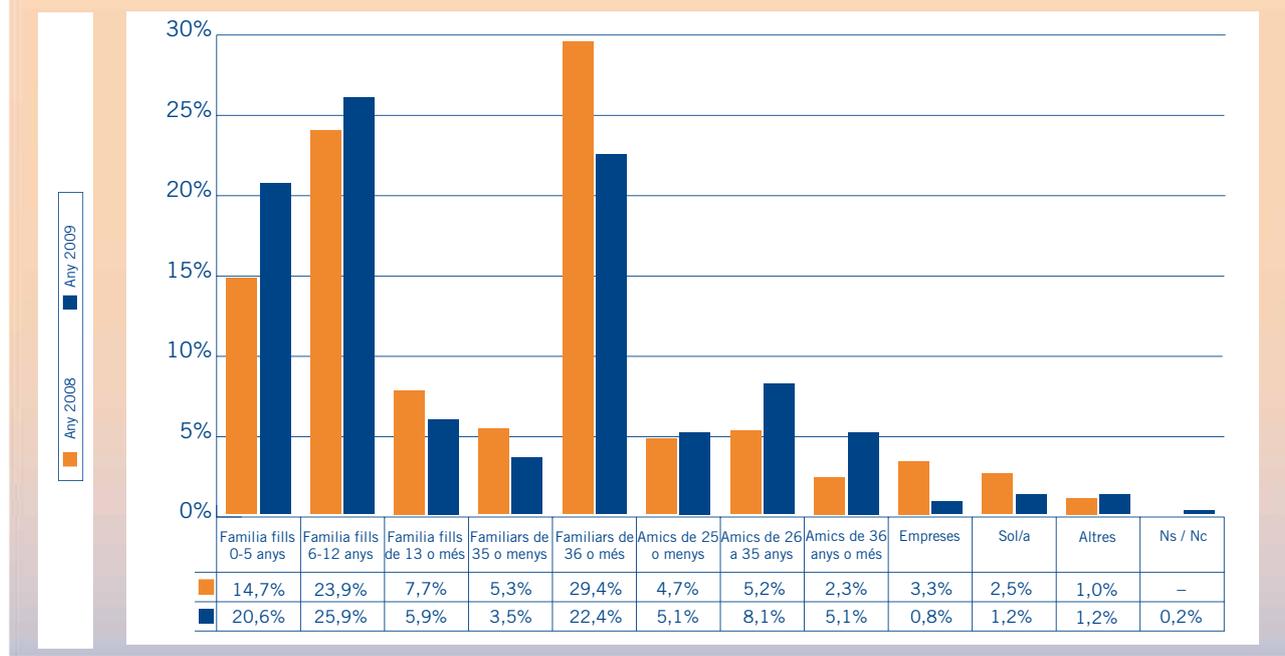
Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada

Tal com es mostra en els gràfics 15 i 16, i pel que fa al tipus de grup de viatge, tant a la Costa Daurada com a les Terres de l'Ebre s'observa un predomini del turisme familiar, que ja s'havia donat el 2008. En el primer cas, més del 52,4% dels turistes viatgen en família (pares i fills); en el cas de les Terres de l'Ebre, aquesta proporció augmenta fins al 56,4% del total. Per altra banda, es pot observar que la tipologia de les famílies que viatgen a la Costa Daurada i a les Terres de l'Ebre sembla evolucionar respecte el 2008.

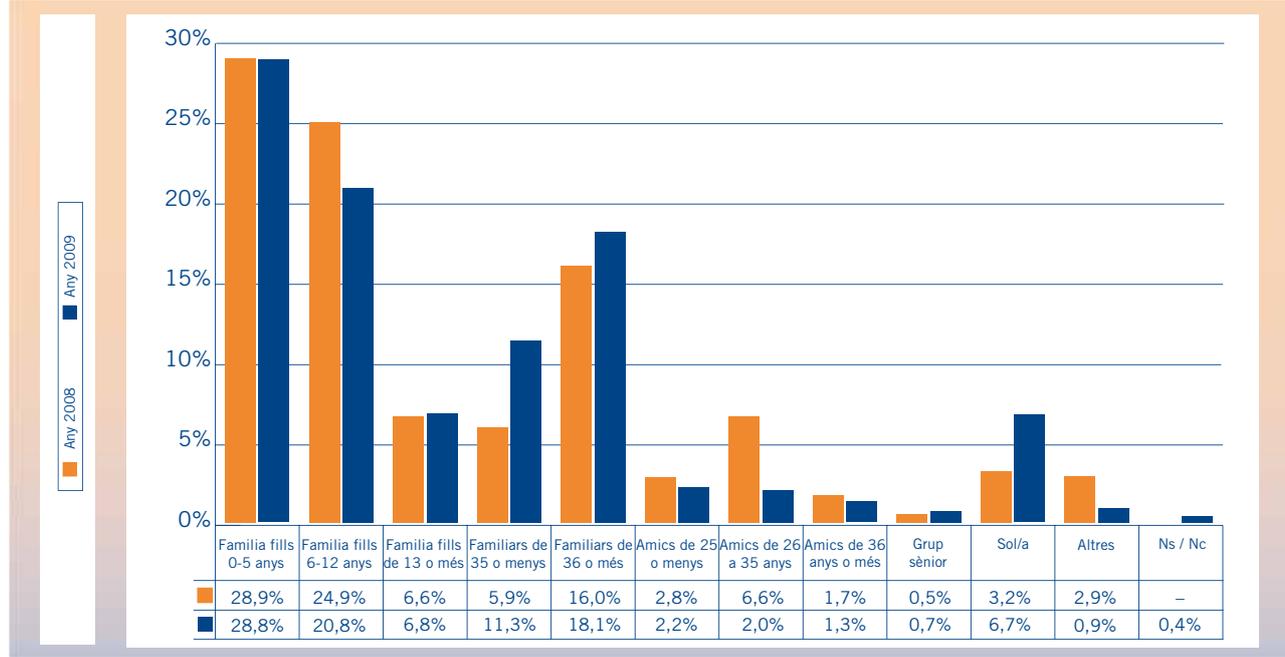
Mentre que a la Costa Daurada es nota un increment de la proporció de famílies amb fills joves (les famílies amb fills de menys de 13 anys representen 46,5% del total davant del 38,6% de l'any anterior), a les Terres de l'Ebre són els grups de familiars adults els que veuen augmentar el seu pes respecte al total (han passat del 21,9% en 2008 al 29,4% el 2009).

A més es pot observar per a la Costa Daurada un increment de la proporció de grups formats per amics (18,3% del total el 2009 i 12,2% el 2008).

GRÀFIC 15. GRUP DE VIATGE. COSTA DAURADA: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009*

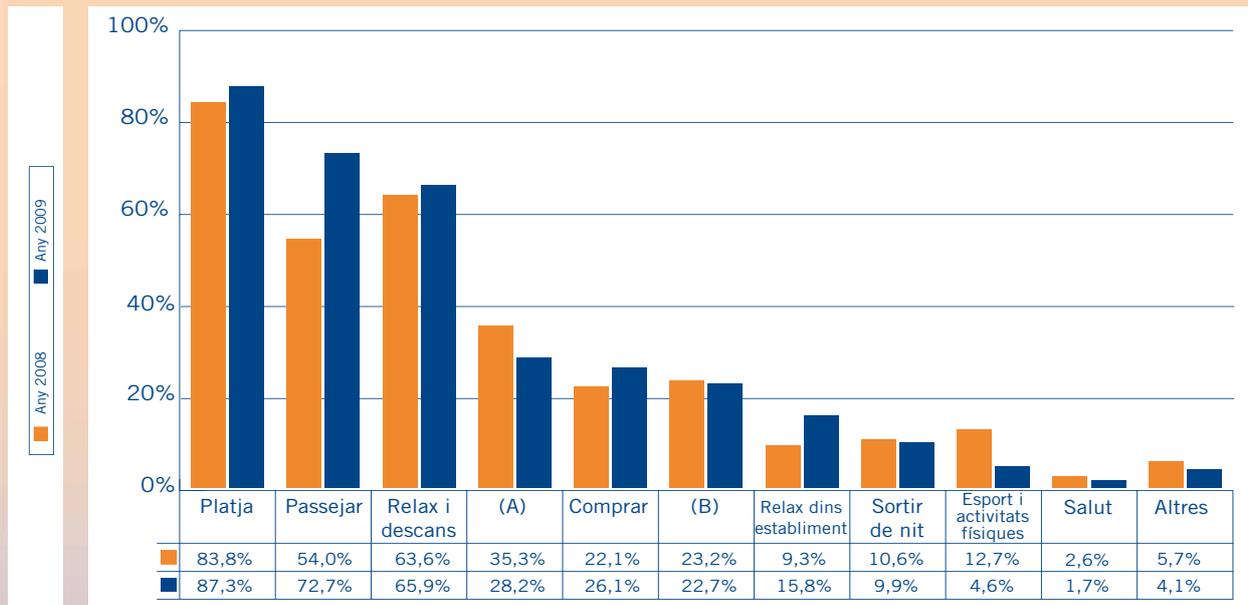

GRÀFIC 16. GRUP DE VIATGE. TERRES DE L'EBRE: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009*

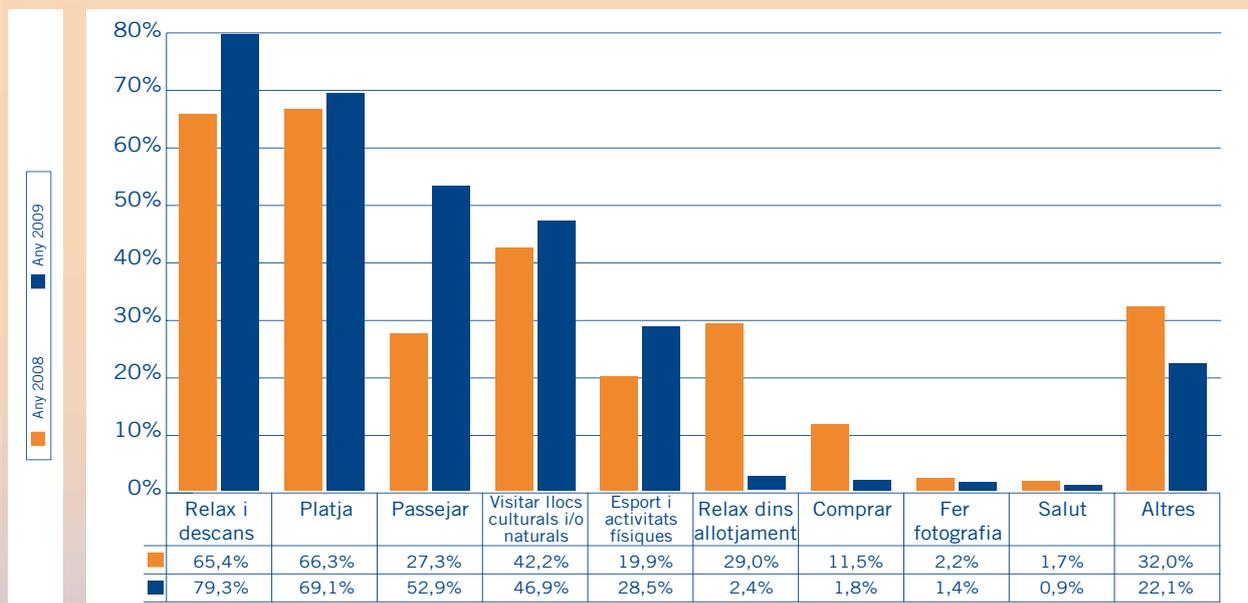
(*) Turistes allotjats a hotels, càmpings i establiments de turisme rural.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada

GRÀFIC 17. PRINCIPALS ACTIVITATS REALITZADES DURANT L'ESTADA A LA COSTA DAURADA:
JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009***

Base 2008: 1,944 casos
Base 2009: 1,245 casos

(A): esdeveniments especials, espectacles, parcs i parcs temàtics.
(B) visitar llocs culturals i/o naturals.

GRÀFIC 18. PRINCIPALS ACTIVITATS REALITZADES DURANT L'ESTADA A LES TERRES DE L'EBRE:
JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009***

Base 2008: 839 casos
Base 2009: 848 casos

(*) Turistes allotjats a hotels, càmpings i establiments de turisme rural (***) Resposta múltiple.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

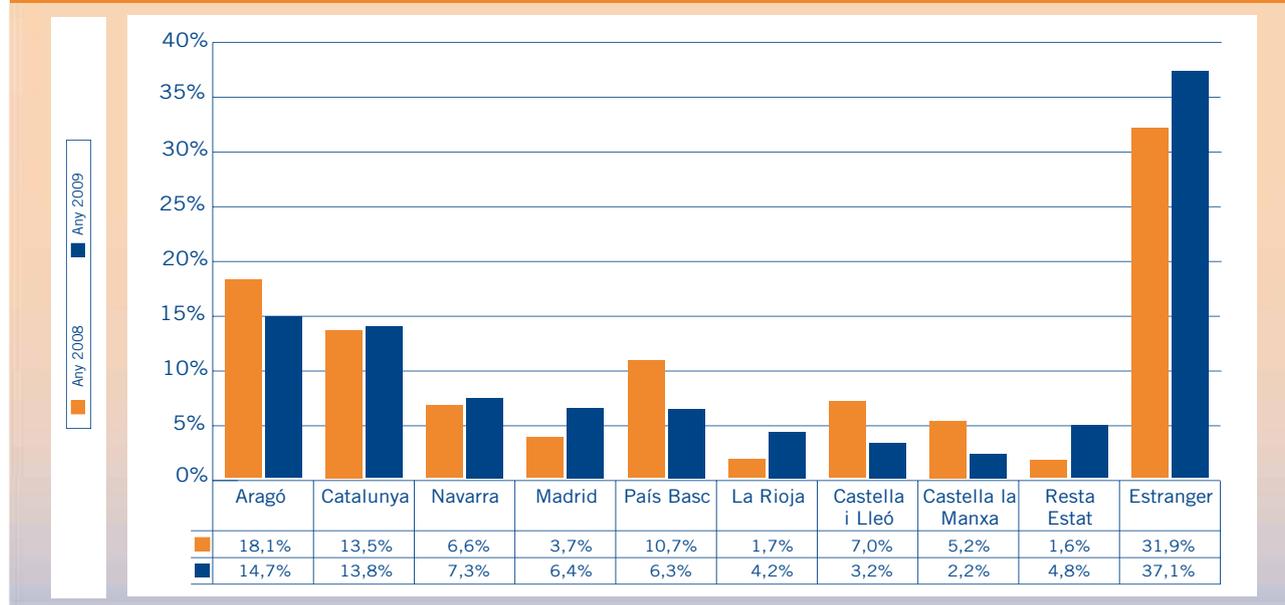
En relació a les principals activitats realitzades pels turistes a la Costa Daurada es troben, en primer lloc, "anar a la platja" (87,3%); en segon lloc, "passejar" (72,7%), i, en tercer lloc, "relaxar-se i descansar" (65,9%).

A les Terres de l'Ebre, en canvi, "relaxar-se i descansar" és l'activitat que se situa en el primer lloc (79,3%), seguit d'"anar a la platja" (69,1%) i de "passejar" (52,9%).

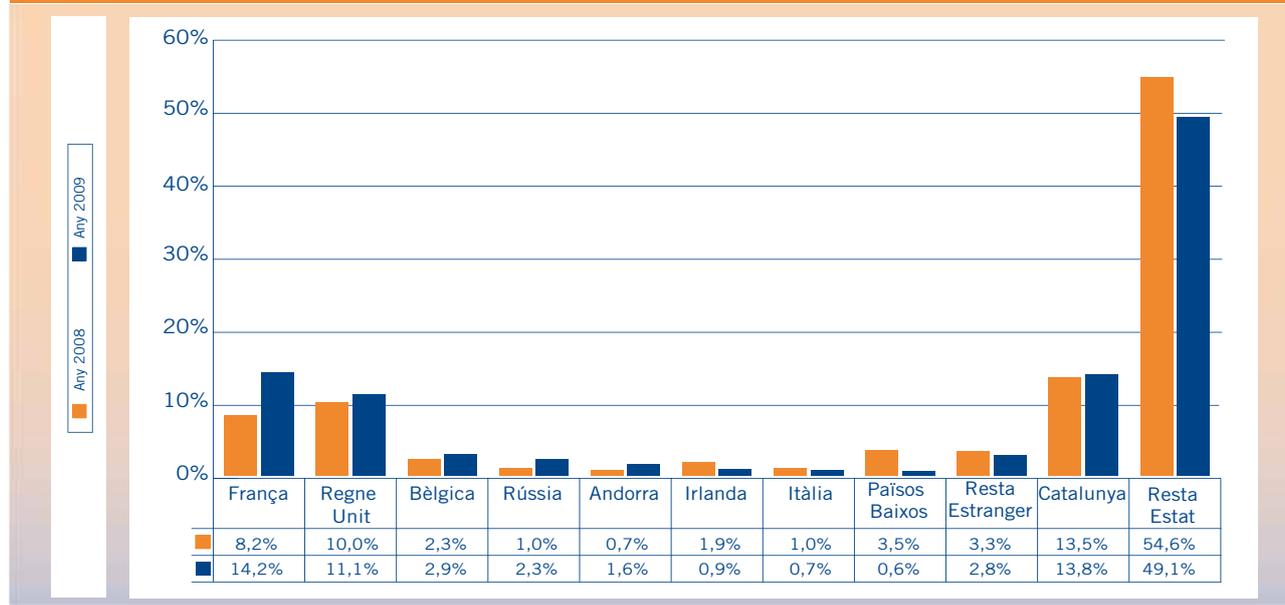
9. ANÀLISI DE LA DEMANDA TURÍSTICA DE SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA I TARRAGONA EL 2009

9. 1. SALOU

GRÀFIC 19. ORIGEN DELS TURISTES ESTATALS. SALOU: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009

GRÀFIC 20. ORIGEN DELS TURISTES ESTRANGERS. SALOU: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009

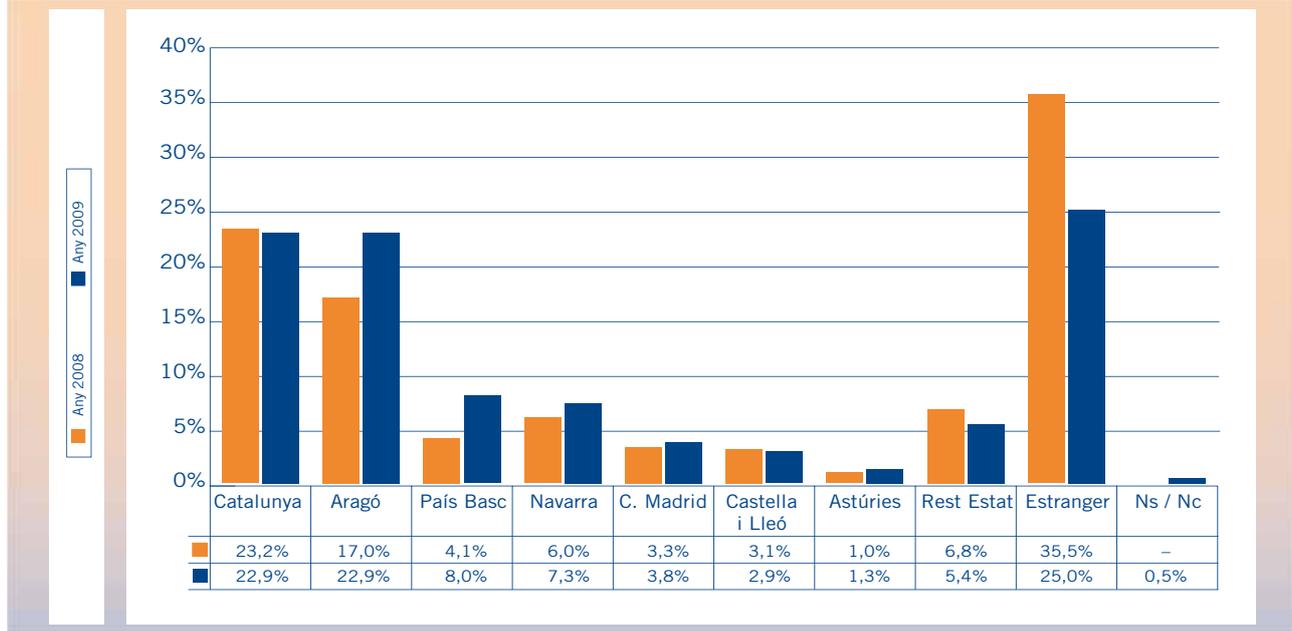
Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

La proporció de turistes aragonesos allotjats a Salou l'estiu de 2009 representa el 14,7% del total i és el primer mercat estatal a Salou, encara que ha registrat un descens de 3,4 punts respecte a l'any passat. Per la seva banda, la proporció de turistes catalans passa del 13,5% al 13,8%. Els mercats de Navarra, de la comunitat de Madrid i de la Rioja han augmentat les seves proporcions respecte a l'any anterior (el més important per a Madrid amb 2,7 punts de progressió). Els mercats del País Basc, de Castella i Lleó i de Castella la Manxa han disminuït en proporció respecte el 2008 (el major descens és el del País Basc, que ha perdut 4,4 punts).

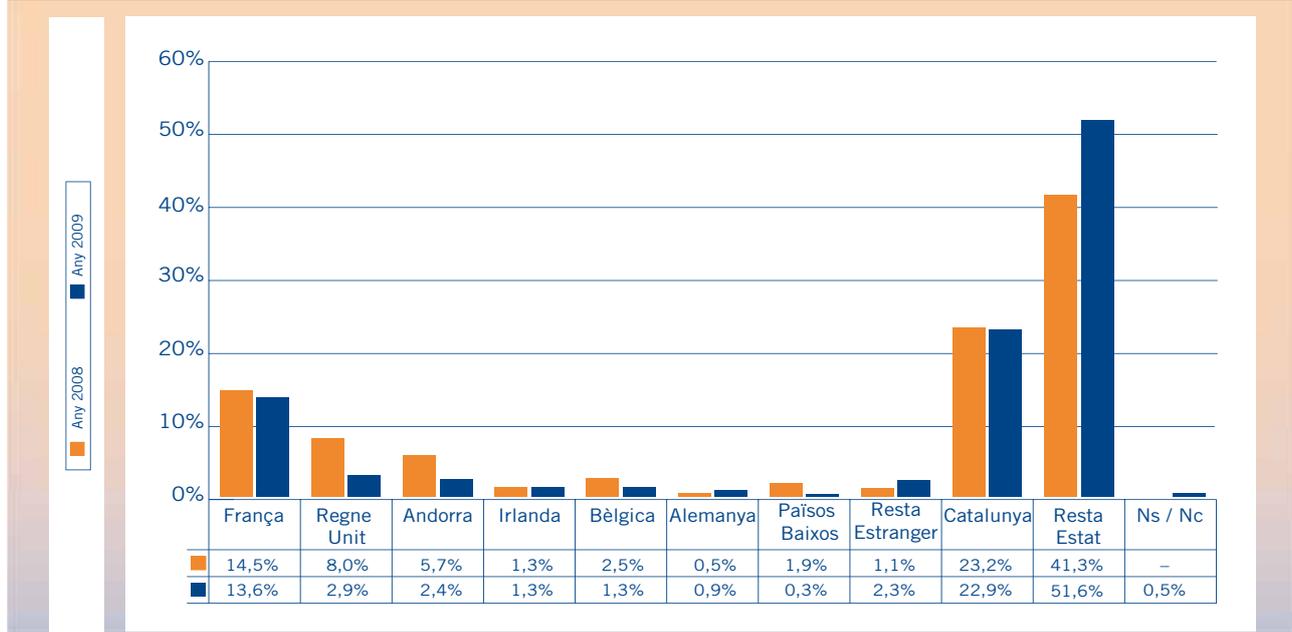
D'altra banda, prop d'un 38,3% dels turistes estrangers que hi han pernoctat són de França (14,2% del total), que és col·loca així davant del mercat del Regne Unit. Aquest últim, amb un percentatge de l'11,1% també progressa respecte a l'any anterior, però menys. Els altres mercats internacionals es troben per sota, ja que la proporció d'aquests dos suma el 68,2% del total d'estrangers.

9. 2. CAMBRILS

GRÀFIC 21. ORIGEN DELS TURISTES ESTATALS: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009

GRÀFIC 22. ORIGEN DELS TURISTES ESTRANGERS: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009

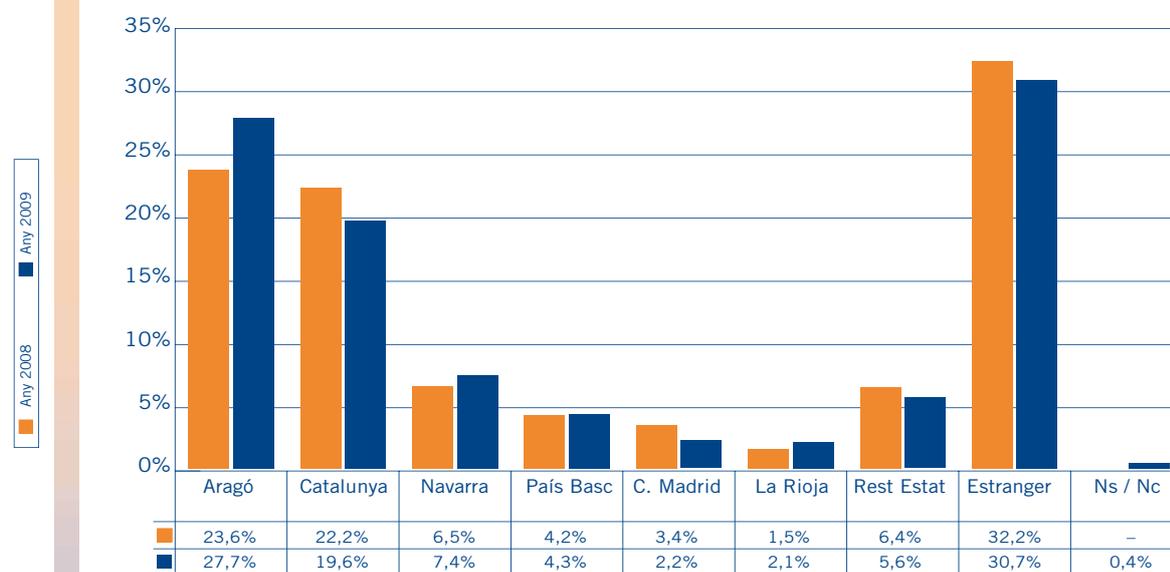
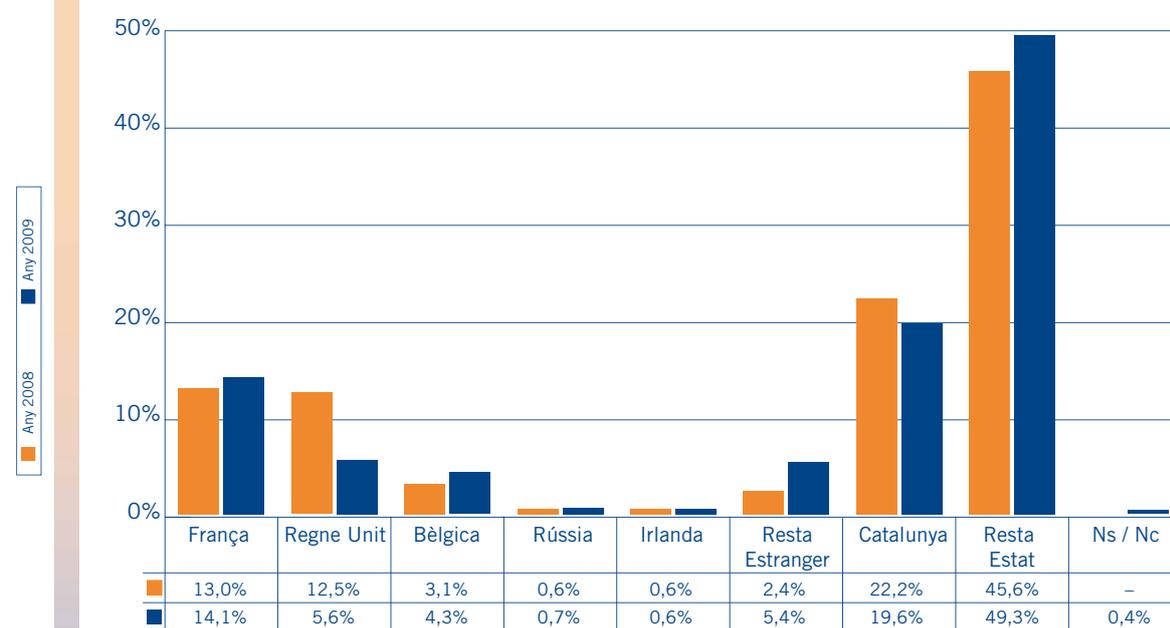

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

L'any 2009 a Cambrils el mercat català ha registrat una lleu baixada respecte el 2008 i es queda amb la mateixa proporció que el d'Aragó, que ha incrementat 5,9 punts la proporció que representa del total. El mercat de Navarra segueix creixent el 2009, ho ha fet en 1,3 punts però no tant com el mercat basc que, amb un augment de 3,9 punts de la proporció del total de turistes que representa, es col·loca en tercera posició dintre del conjunt de mercats emissors estatals de Cambrils.

Pel que fa de la distribució dels diferents països de procedència dels turistes estrangers, el mercat francès, que ha experimentat una baixada lleu respecte a l'any passat, segueix sent el més important dels mercats emissors estrangers. El mercat del Regne Unit encara és el segon mercat emissor malgrat que segueix perdent molt de pes aquest any (del 8,0% del total el 2008 passa al 2,9% el 2009, una pèrdua de 5,1 punts).

9. 3. LA PINEDA PLATJA

GRÀFIC 23. ORIGEN DELS TURISTES ESTATALS. LA PINEDA PLATJA: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009

GRÀFIC 24. ORIGEN DELS TURISTES ESTRANGERS. LA PINEDA PLATJA: JULIOL-AGOST-SETEMBRE DE 2009

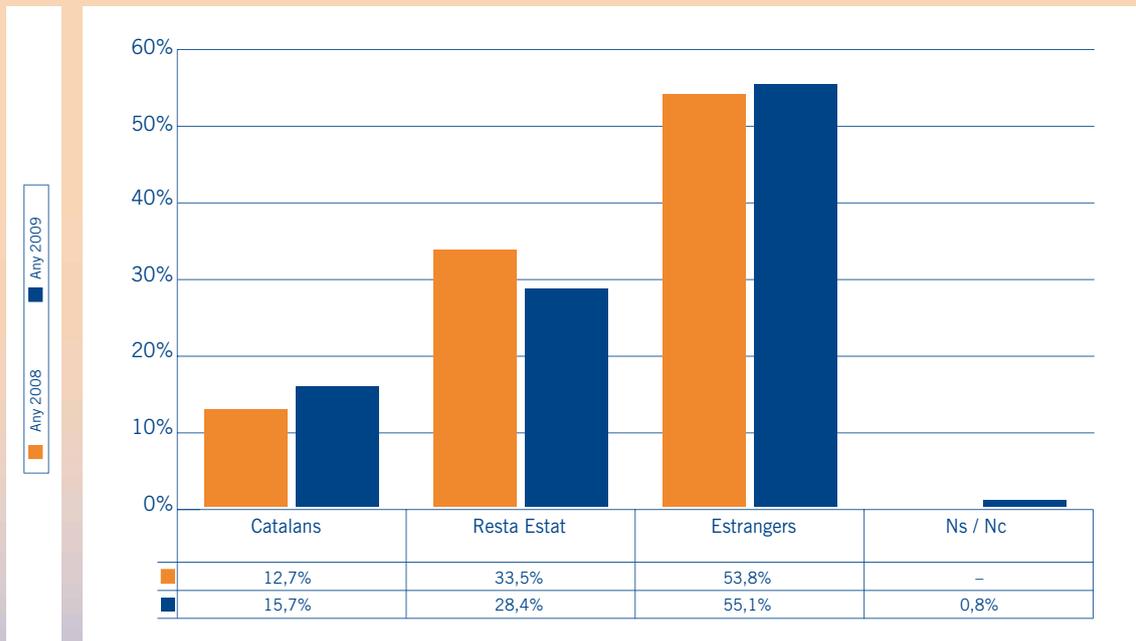
Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

En la línia de la temporada anterior, Aragó, amb el 27,7%, és la principal comunitat de procedència dels turistes estatals que s'han allotjat a la Pineda Platja entre juliol i setembre de 2009. La segona és Catalunya, amb el 19,6%, seguit de Navarra, el País Basc i Madrid, amb el 7,4%, 4,3% i 2,2%, respectivament.

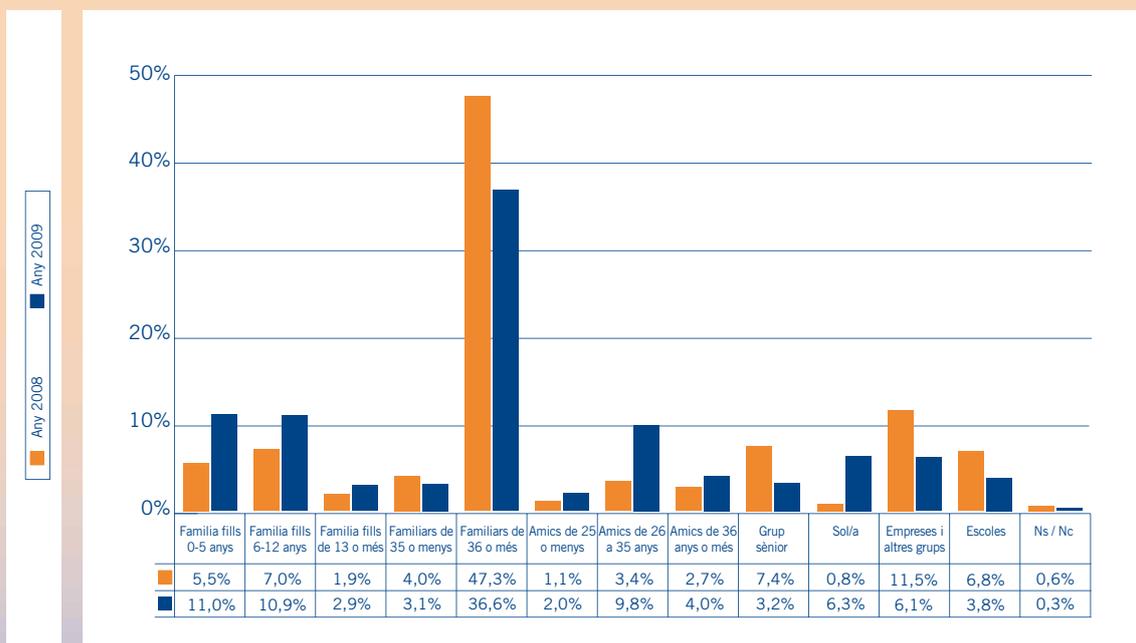
Pel que fa als turistes estrangers, s'ha registrat un descens important en la proporció de turistes procedents del Regne Unit (del 12,5% registrat el 2008 passa al 5,6% el 2009). França, amb el 14,1%, segueix ocupant la primera posició, i Bèlgica la tercera, amb un 4,3%.

9. 4. TARRAGONA

GRÀFIC 25. ORIGEN DELS VISITANTS. TARRAGONA: MARÇ-SETEMBRE DE 2009*

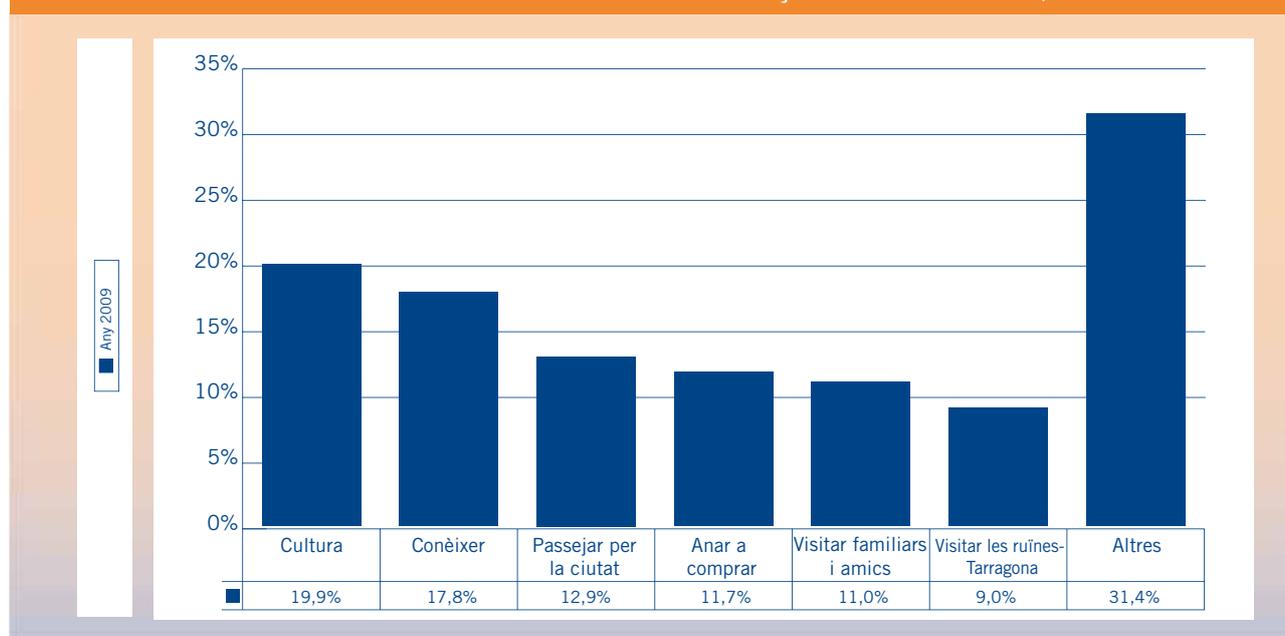
GRÀFIC 26. GRUP DE VIATGE. TARRAGONA: MARÇ-SETEMBRE DE 2009*

(*) Visitants de la ciutat de Tarragona.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

GRÀFIC 27. MOTIVACIÓ PRINCIPAL DE LA VISITA. TARRAGONA: MARÇ-SETEMBRE DE 2009*;**

(*) Visitants de la ciutat de Tarragona.

(**) El format de la pregunta ha variat respecte a l'any anterior – ha passat de ser resposta tancada amb opcions tancades i suggerides i un “Altres” obert, a una pregunta de resposta oberta – per aquest motiu no es poden comparar directament i no es presenten aquí les respostes de 2008.

Font: Observatori de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

El 55,1% dels visitants de Tarragona entre els mesos de març i setembre de 2009 provenen de l'estranger. Mentre que dels visitants estatals un 35,6% són catalans i un 64,4% de la resta de l'Estat, una proporció que creix a favor dels catalans respecte a l'any anterior.

En relació al tipus de grup de viatge, encara s'observa un predomini, però menys fort que l'any anterior, de grups de familiars adults de 36 anys o més, els quals suposen el 36,6% del total de visitants (el 47,3% el 2008). S'observa també una progressió de famílies amb fills de menys de 13 anys que passen de representar un 12,5% del total el 2008 a sumar un 21,9% el 2009.

Les quatre motivacions principals per a la visita de la ciutat de Tarragona entre els mesos de març i setembre de 2009 han estat, per aquest ordre, “la cultura” (19,9%), “conèixer la ciutat” (17,8%), “passejar per la ciutat” (12,9%) i “anar a comprar” (11,7%).

FITXA METODOLÒGICA DE L'ENQUESTA DE CARACTERÍSTIQUES DE LA DEMANDA A LA COSTA DAURADA I LES TERRES DE L'EBRE: JULIOL-SETEMBRE DE 2009

Àmbit: Costa Daurada i Terres de l'Ebre (les deu comarques de la província de Tarragona).

Univers: Turistes que visiten la Costa Daurada i les Terres de l'Ebre i s'allotgen en hotels, càmpings i establiments de turisme rural.

Unitat mostral: L'individu turista amb més de quinze anys.

Grandària mostral: 2.093 enquestes a l'estiu de 2009.

Àmbit temporal: De l'1 de juliol al 30 de setembre de 2009.

Metodologia: Enquesta directa als turistes a les portes dels hotels i a l'interior dels càmpings. En el cas dels establiments de turisme rural l'enquesta és autoadministrada.

Tipus de mostreig: Es realitza en diferents etapes. En un primer moment s'estratifiquen les zones. Per realitzar una mostra de cada zona se seleccionen expressament les unitats primàries de mostreig (municipis) que tenen un nombre rellevant de places d'allotjament de caire turístic. Les unitats intermèdies (els establiments) se seleccionen per conglomerats de forma aleatòria, i les unitats últimes (els individus) se seleccionen de forma aleatòria sistemàtica dins de cada establiment.

Anàlisi de resultats: Freqüències ponderades.

FITXA METODOLÒGICA DE L'ENQUESTA DE CARACTERÍSTIQUES DE LA DEMANDA ALS MUNICIPIS DE SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA I TARRAGONA: JULIOL-SETEMBRE DE 2009 (*)

Àmbit: Municipis de Salou, Cambrils, Vila-seca (la Pineda Platja) i Tarragona.

Univers: Turistes de quinze anys en endavant en el cas de Salou, Cambrils i la Pineda Platja, i visitants en general de quinze anys en endavant en el cas de Tarragona.

Grandària mostral: 1.682 enquestes el 2009.

Àmbit temporal del treball de camp: Entre l'1 de juliol i el 30 de setembre de 2009. (*) El període corresponent amb relació a l'enquesta de Tarragona és de l'1 de març al 30 de setembre de 2009.

Metodologia: Enquesta directa als turistes mitjançant enquestadors professionals entrenats a l'efecte; es realitza als accessos a la platja i al carrer, sempre en punts neuràlgics del municipi. Els turistes responen de forma immediata a l'enquesta, que té una durada aproximada de cinc minuts.

Tipus de mostreig: En un primer moment s'estableixen quotes d'acord amb la variable ubicació dins del municipi. Les quotes d'ubicació s'estableixen amb criteris de proporcionalitat al pas de turistes, segons la ubicació triada per enquestar, de forma que aquestes ubicacions siguin representatives dels fluxos de turistes del municipi. En un segon moment es realitza de forma aleatòria sistemàtica la selecció dels individus dins de cada quota.

Anàlisi de resultats: Cadascuna de les dades se sotmeten a una variable de ponderació o pes que s'utilitza per corregir possibles desviacions de la probabilitat teòrica de trobar cada turista a la ubicació on es realitza l'enquesta. Per tant, en l'anàlisi de resultats trobem les freqüències ponderades.

10. SUMARI DE LA TEMPORADA 2009

- La temporada 2009 el nivell global d'ocupació anual als establiments públics col·lectius (hotels, càmpings, apartaments regulats i establiments de turisme rural) de la demarcació ha estat d'un 31%, quatre punts per sota del percentatge registrat la temporada anterior.
- El nivell d'ocupació global sobre places totals en els mesos centrals de 2009 (de juny a setembre) ha estat d'un 59%, set punts per sota de la taxa registrada l'any 2008.
- En la mitjana global de nits d'estada, el 2009 s'ha registrat un valor de 3,7, sis dècimes per sota del valor registrat l'any 2008.
- Els establiments hotelers han registrat un nivell global d'ocupació del 39%, vuit punts per sota de la taxa registrada el 2008. El màxim anual ha estat d'un 81% i es va registrar el mes d'agost, mentre que el mínim anual ha estat del 7% i es va registrar el mes de gener.
- Els càmpings de la demarcació, l'activitat principal dels quals es concentra en els mesos centrals de l'any (de juny a setembre) han registrat un nivell d'ocupació global del 25%, dos punt per sota del registrat la temporada anterior.
- En els apartaments turístics regulats –el nivell d'activitat dels quals és molt baix durant els dos primers i darrers mesos de l'any– el nivell global d'ocupació anual ha estat d'un 28%, dos punt per sota del registrat la temporada anterior.
- En els establiments de turisme rural, el nivell global d'ocupació anual ha estat d'un 18%, la mateixa taxa que la registrada la temporada anterior. Cal assenyalar que l'activitat en aquest tipus d'establiments es concentra especialment en els caps de setmana, els períodes de Setmana Santa, el mes d'agost i els ponts d'abast estatal, i que la major part dels turistes que s'hi allotgen provenen de l'Estat.
- Pel que fa a les característiques de la demanda allotjada en els hotels, càmpings i establiments de turisme rural de la demarcació l'estiu de 2009, s'ha observat un predomini del turisme familiar. Pel que fa a la procedència dels turistes, Catalunya (el 23,5% a la Costa Daurada i el 46,5% a les Terres de l'Ebre), juntament amb Aragó (el 7,1% a la Costa Daurada i el 7,3% a les Terres de l'Ebre) són les comunitats d'on provenen la majoria dels turistes d'origen estatal. En relació als turistes estrangers, França, el Regne Unit i Bèlgica a la Costa Daurada (15,0%, 9,4% i 3,6% respectivament), i França, Alemanya i el Regne Unit a Terres de l'Ebre (7,3%, 5,0% i 3,9% respectivament) han estat els principals mercats emissors.
- Aragó i Catalunya són les dues comunitats de procedència més destacades entre els turistes estatals que s'han allotjat a Salou, Cambrils i la Pineda Platja durant l'estiu de 2009, mentre que els principals mercats emissors estrangers han estat, una vegada més, el Regne Unit i França.
- L'estiu de 2009 les principals activitats realitzades pels turistes durant la seva estada a la Costa Daurada han estat "anar a la platja" (87,3%), "passejar" (72,7%) i "relaxar-se i descansar" (65,9%). A les Terres de l'Ebre el "relax i descans" és l'activitat que se situa en el primer lloc (79,3%), seguit d'"anar a la platja" (69,1%) i "passejar" (52,9%).
- Finalment, les motivacions principals per visitar la ciutat de Tarragona entre els mesos de març i setembre són, per aquest ordre, "la cultura" (19,9%), "conèixer la ciutat" (17,8%) i "passejar per la ciutat" (12,9%).

11. RESUMEN EN CASTELLANO

PRESENTACIÓN

Por noveno año consecutivo, el Observatori ha llevado a cabo el seguimiento de la evolución de la ocupación de los diferentes tipos de establecimientos de la provincia de Tarragona, así como el estudio de las características de la demanda de los visitantes en la demarcación a lo largo de la temporada 2009. La elaboración del presente documento, que constituye el noveno informe anual que publica el *Observatori*, no habría sido posible sin la colaboración de las diferentes instituciones y asociaciones empresariales que forman parte de la *Fundació d'Estudis Turístics de la Costa Daurada*, de los Patronatos de Turismo de los municipios de Salou, Cambrils, la Pineda Platja y Tarragona, del Patronato de Turismo de la Diputación de Tarragona y la *Universitat Rovira i Virgili*. La edición de este informe ha sido patrocinada por la *Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Tarragona*, entidad integrante de la *Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada*.

Los resultados que se presentan en este documento corresponden a la temporada 2009. Los datos correspondientes a la temporada 2008 que aquí aparecen se consideran definitivos.

LA OFERTA DE ALOJAMIENTO TURÍSTICO EN COSTA DAURADA Y TERRES DE L'EBRE 2009

La oferta de alojamiento de la provincia de Tarragona se caracteriza por su estacionalidad, que se refleja en el porcentaje global de plazas abiertas en los diferentes tramos de la temporada. Se tiene que tomar en cuenta que las tasas de ocupación que se ofrecen en este informe están calculadas sobre plazas totales existentes; en la tabla 3 (pág. 5) se indica el porcentaje de plazas que han permanecido abiertas durante los diferentes trimestres del año 2009 para que los datos de ocupación incluidos en las tablas 4 y 5 (véanse páginas 5 y 6) puedan ser adecuadamente interpretados. De hecho, en la línea de las temporadas anteriores, el periodo en que el porcentaje de plazas abiertas en el conjunto de la oferta ha sido más elevado va desde Semana Santa hasta mediados de octubre, mientras que durante el primer trimestre del año se ha situado alrededor del 26% sobre el total, y en el cuarto trimestre, alrededor del 38%.

ANÁLISIS POR ESTABLECIMIENTOS EN COSTA DAURADA Y TERRES DE L'EBRE 2009

Los **hoteles** de la demarcación han tenido en la temporada 2009 un nivel global de ocupación sobre plazas totales del 39%, 8 puntos por debajo del porcentaje registrado en 2008. En cuanto a la evolución del nivel de ocupación a lo largo de los diferentes periodos del año, la tasa de ocupación registrada aumenta ininterrumpidamente desde enero hasta agosto, periodo en el que se registra el máximo anual, con una tasa mensual del 81% (89% en el 2008), a partir del cual se produce un decremento de los niveles de ocupación hasta finales de año. La ocupación media en el periodo de mayor actividad, de junio a septiembre, ha sido del 70%, mientras que en el año 2008 fue del 80%. Por otro lado, la proporción de extranjeros entre los turistas alojados en los hoteles de la demarcación ha sido del 44%, 1 punto por debajo del porcentaje registrado en el año 2008. En cuanto a la media de noches de estancia durante la temporada 2009, se ha registrado un estancia media de 3,3 noches para el conjunto de la temporada, mientras que en el 2008 fue de 3,9 noches. Finalmente, la media anual de la satisfacción de los empresarios respecto a la ocupación es de 5,8, tres décimas por debajo del valor registrado para el año 2008..

Los **campings** presentan un nivel global de ocupación sobre plazas totales del 25%, dos puntos por debajo del registrado en la temporada 2008. Cabe señalar que durante el periodo de noviembre a febrero la actividad es limitada, ya que la mayoría de los campings de la demarcación abrieron sus puertas en Semana Santa y dieron por acabada la temporada entre mediados y finales de octubre. En el periodo que comprende los meses de junio a septiembre, la ocupación global media ha sido de un 49%, 6 puntos menos que durante el año anterior. Respecto a los turistas extranjeros, en el conjunto de la temporada 2009 su proporción global ha disminuido de tres puntos respecto a la temporada 2008, registrando un porcentaje del 39% del total de turistas alojados en este tipo de establecimiento. En cuanto a las noches de estancia, se ha registrado una media global para el conjunto de la temporada de 3,9 noches, cuatro décimas por debajo del valor de la temporada 2008. Por último, se tiene que mencionar que la media anual de la satisfacción de los empresarios para el total de la temporada 2009 ha sido de un 5,0, valor inferior al registrado en la temporada anterior (5,1).

Los **apartamentos** han registrado un nivel de ocupación global sobre plazas totales del 28%, dos puntos por debajo del nivel registrado al año anterior (30%). Notamos que durante el periodo de noviembre a febrero el volumen de plazas abiertas es reducido, siendo así muy bajo el nivel de actividad durante dichos meses. En la franja de mayor actividad, de junio a septiembre, se ha registrado un nivel medio de ocupación global sobre plazas totales del 63%, mientras que en 2008 fue del 64%. La proporción de extranjeros entre los turistas alojados en los apartamentos regulados de la demarcación ha sido del 58%, dos puntos por encima del porcentaje registrado para el año 2008. La estancia media anual para el año 2009 ha sido de 5,8 noches, mientras durante la temporada anterior fue de 6,0. Finalmente, la media anual de la satisfacción de los empresarios en 2008 ha sido de 4,9, siete décimas menos que la valoración de la temporada anterior.

Los **establecimientos de turismo rural** han registrado un nivel de ocupación anual media del 18%, igual al dato del año pasado. Se tiene que tomar en cuenta que la actividad en este tipo de establecimientos se concentra especialmente durante los fines de semana y los periodos de Semana Santa, del mes de agosto y durante los puentes de ámbito estatal; asimismo, en el global de la temporada, la proporción de turistas de origen extranjero ha sido del 11%, 5 puntos menos que la proporción registrada durante el 2008. La estancia media anual ha sido de 2,8 noches, al igual que durante la temporada anterior. Por fin, la media anual de satisfacción de los empresarios en referencia a la ocupación ha sido de 4,3 puntos en el 2008, también lo mismo que el año pasado

FICHA METODOLÓGICA DE LA ENCUESTA DE OCUPACIÓN DE ESTABLECIMIENTOS PÚBLICOS COLECTIVOS

Ámbito: Costa Daurada y Terres de l'Ebre (las diez comarcas de la provincia de Tarragona).

Universo: oferta de alojamiento en hoteles, campings, apartamentos regulados y establecimientos de turismo rural.

Unidad muestral: el *establecimiento* en el caso de los hoteles, campings y establecimientos de turismo rural, y la *empresa explotadora* en el caso de los apartamentos regulados. Las unidades últimas para el cálculo son las *plazas*.

Tamaño muestral: por término medio se ha encuestado a un 35% del total de las plazas en oferta en cada quincena.

Ámbito temporal: las encuestas se realizan durante los tres días inmediatamente posteriores a la finalización de la quincena o periodo correspondiente.

Metodología: encuesta administrada por teléfono, fax o correo electrónico a los empresarios o personal autorizado.

Tipo de muestreo: muestra seleccionada aleatoriamente del universo distribuido en diferentes estratos geográficos; en el caso de los apartamentos, respecto a los cuales la metodología es algo diferente, se trabaja con un panel fijo de establecimientos.

Análisis de resultados: la tasa de ocupación es una media ponderada por el número de plazas de todos y cada uno de los establecimientos de la muestra obtenida.

ANÁLISIS DE LA DEMANDA TURÍSTICA EN COSTA DAURADA Y TERRES DE L'EBRE: VERANO DE 2009

Para la Costa Daurada, entre los diferentes puntos de origen de los turistas estatales, las cuatro comunidades de donde provienen la mayoría son respectivamente: Cataluña, con el 23,5% del total, y, en menor medida, la Comunidad de Madrid, Aragón, y el País vasco, con un 7,1%, un 6,6% y un 4,9% del total respectivamente. En cuanto a la procedencia de los turistas extranjeros, Francia, con el 15,0% del total, Reino Unido, con el 9,4%, y Bélgica, con el 3,6%, son los tres principales mercados emisores. En relación con la temporada anterior, se registra pues un aumento de 2,3 puntos en la proporción de turistas procedentes de la Comunidad de Madrid y una disminución de 1,9 puntos en la de turistas aragoneses.

En relación con la temporada anterior, en las Terres de l'Ebre se ha registrado un descenso de la proporción de turistas estatales, de todos los orígenes, menos Castilla la Mancha (que progresa de 0,5 puntos respecto al 2008) frente a los turistas extranjeros. En torno a estos, la proporción de turistas franceses y de Países Bajos presenta un descenso respecto al año anterior (del 9,4% se pasa al 7,3% en el caso de los franceses y del 1,7% al 1,6% en el caso de los turistas originarios de los Países Bajos), mientras que todos los demás mercados extranjeros progresan (y sobre todo el alemán que pasa del 2,1% al 5,0% y del mercado del Reino Unido que pasa del 1,0% al 3,9% del total entre 2008 y 2009).

Respecto al tipo de grupo de viaje, tanto en la Costa Daurada como en les Terres de l'Ebre se observa un predominio del turismo familiar. En el primer caso, 52,4% de los turistas viajan en familia (padres e hijos); en el caso de las Terres de l'Ebre, esta proporción aumenta hasta 56,4% del total. Se nota también a la Costa Daurada un incremento de las familias con hijos globalmente más jóvenes (la proporción de las familias con hijos de menos de 13 años pasan a representar el 46,5% del total frente a un 38,6% el año pasado) y a las Terres de l'Ebre un incremento de las familias compuestas por miembros adultos (las familias con miembros de más de 13 años representan el 36,2% del total en 2009 cuando al 2008 tan solo sumaban en 28,5%).

En relación a las principales actividades realizadas por los turistas durante el verano de 2009, en la Costa Daurada se encuentran, en primer lugar, "ir a la playa" (87,3%); en segundo lugar, "pasear" (72,7%); y, en tercer lugar, "relajarse y descansar" (65,9%). A las Terres de l'Ebre se encuentran, en primer lugar, "relajarse y descansar" (79,3%); seguido por "ir a la playa" (69,1%); y, en tercer lugar, "pasear" (52,9%).

ANÁLISIS DE LA DEMANDA TURÍSTICA EN SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA Y TARRAGONA: VERANO DEL 2009

La proporción de turistas aragoneses alojados en Salou durante el verano de 2009 representa un 14,7% del total, (el primer mercado emisor estatal) ha registrado un descenso de 3,4 puntos respecto al año anterior, mientras que la proporción de turistas catalanes pasa del 13,5% al 13,8%. Los mercados de Navarra, de la Comunidad de Madrid y de La Rioja han registrado un aumento de su proporción del total respecto al año pasado (el más importante para Madrid con 2,7 puntos de progresión). Los otros mercados estatales han registrado un descenso en sus proporciones (principalmente el País Vasco que ha perdido 4,4 puntos). Por otra parte, el 38,3% de los turistas extranjeros que han pernoctado en la zona provienen de Francia (14,2% del total). Estos pasan a ocupar la primera posición, relegando el mercado del Reino Unido a la segunda posición que representa en 2009 un 11,1% del total. Hay que decir que dentro del total de turistas extranjeros, la proporción representada por estos dos mercados es del 68,2%, es decir que son claramente mayoritarios.

En Cambrils para el año 2009, el mercado catalán ha conocido una leve pérdida de peso respecto al 2008 y se queda con la misma proporción que el mercado de Aragón (este en cambio ha conocido un incremento de 5,9 puntos). El mercado de Navarra sigue progresando al 2009 (más 1,3 puntos) pero no tanto como el mercado vasco que progresa de 3,9 puntos y se coloca en tercera posición dentro de los mercados emisores estatales de Cambrils. En relación a la distribución de los diferentes países de procedencia de los turistas extranjeros, el mercado francés, que ha sufrido un leve descenso respecto al año pasado, sigue siendo el principal mercado emisor extranjero. El mercado del Reino Unido es todavía el segundo mercado emisor a pesar que ha perdido 5,1 puntos este año (del 8,0% del total en 2008, pasa al 2,9% en 2009).

En la misma línea que durante temporada anterior, Aragón, con el 27,6% del total, es la principal comunidad de procedencia de los turistas estatales que se han alojado a la Pineda Platja entre julio y septiembre del 2009. La segunda es Cataluña, con el 19,6% del total, seguida por Navarra, el País Vasco y Madrid, con el 7,4%, el 4,3% y el 2,2% del total respectivamente. En cuanto a los turistas extranjeros, se ha registrado un descenso importante de la proporción de turistas procedentes del Reino Unido (del 12,5% del total registrado en 2008, pasan al 5,6% en 2009). Francia, con un 14,1% del total, sigue ocupando la primera posición, i Bélgica la tercera, con un 4,3% del total.

El 55,1% de los visitantes de Tarragona entre los meses de marzo y septiembre del 2009 provienen del extranjero, el 15,7% son catalanes y un 28,4%, del resto del Estado. En relación al tipo de grupo de viaje, se observa un predominio, pero menos fuerte que el año pasado, de grupos de familiares adultos de 36 años o más, los cuales suponen el 36,6% del total de visitantes. Se observa también una progresión de las familias con hijos de menos de 13 años que pasan de representar un 12,5% del total en 2008 a sumar un 21,9% en 2009. Las cuatro motivaciones principales para visitar la ciudad de Tarragona entre los meses de marzo y septiembre del 2009 han sido, por orden, "la cultura" (19,9%), "conocer la ciudad" (17,8%), "pasear por la ciudad" (12,9%) y "ir de compras" (11,7%).

FICHA METODOLÓGICA DE LA ENCUESTA DE CARACTERÍSTICAS DE LA DEMANDA EN LA COSTA DAURADA Y TERRES DE L'EBRE: JULIO-SEPTIEMBRE 2009

Ámbito: Costa Daurada y Terres de l'Ebre (las diez comarcas de la provincia de Tarragona).

Universo: turistas que visitan Costa Daurada y las Terres de l'Ebre y se alojan en hoteles, campings i establecimientos de turismo rural

Unidad muestral: el individuo turista con más de quince años.

Tamaño muestral: 2.093 encuestas en el verano 2009.

Ámbito temporal: desde el 1 de julio al 30 de septiembre de 2009.

Metodología: encuesta directa a los turistas en las puertas de los hoteles y en el interior de los campings. En el caso de los establecimientos de turismo rural la encuesta es autoadministrada.

Tipo de muestreo: se realiza en diferentes etapas; en un primer momento se estratifican las zonas; para realizar una muestra de cada zona se seleccionan a propósito las unidades primarias de muestreo (municipios) que tienen una cantidad relevante de plazas de alojamiento turístico. Las unidades intermedias (los establecimientos) se seleccionan por conglomerados de forma aleatoria y las unidades últimas (los individuos) se seleccionan de forma aleatoria sistemática dentro de cada establecimiento.

Análisis de resultados: frecuencias ponderadas.

FICHA METODOLÓGICA DE LA ENCUESTA DE CARACTERÍSTICAS DE LA DEMANDA EN LOS MUNICIPIOS DE SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA Y TARRAGONA: JULIO-SEPTIEMBRE 2009 (*)

Ámbito: municipios de Salou, Cambrils, Vila-seca (la Pineda Platja) y Tarragona.

Universo: el individuo turista con más de quince años en el caso de Salou, Cambrils y la Pineda Platja, y visitantes en general mayores de quince años en el caso de Tarragona.

Tamaño muestral: 1.682 encuestas en 2009.

Ámbito temporal del trabajo de campo: entre el 1 de julio y el 30 de septiembre de 2009. (*) El periodo correspondiente en relación a la encuesta de Tarragona es del 1 de marzo al 30 de septiembre de 2009.

Metodología: encuesta directa a los turistas mediante encuestadores profesionales entrenados al efecto; se realiza en los accesos a playa y en la calle siempre en puntos neurálgicos del municipio. Los turistas responden de forma inmediata a la encuesta, que tiene una duración aproximada de cinco minutos.

Tipo de muestreo: en un primer momento se establecen cuotas de acuerdo con la variable ubicación dentro del municipio. Las cuotas de ubicación se establecen con criterios de proporcionalidad al paso de turistas, según la ubicación escogida para encuestar, de forma que estas ubicaciones sean representativas de los flujos de turistas del municipio. En un segundo momento se realiza de forma aleatoria sistemática la selección de los individuos dentro de cada cuota.

Análisis de resultados: cada uno de los datos se somete a una variable de ponderación o peso que se utiliza para corregir posibles desviaciones de la probabilidad teórica de encontrar cada turista en la ubicación donde se realiza la encuesta. Por tanto, en el análisis de resultados encontramos las frecuencias ponderadas.

SUMARIO 2009

- La temporada 2009, el nivel global de ocupación anual en los establecimientos públicos colectivos (hoteles, cámpings, apartamentos regulados y establecimientos de turismo rural) de la provincia de Tarragona ha sido de un 31%, cuatro puntos por debajo del porcentaje registrado la temporada anterior.
- El nivel de ocupación global sobre plazas totales en los meses centrales de 2009 (de junio a septiembre) ha sido de un 59%, mientras que en 2008 fue de un 66%.
- En cuanto a la media global de noches de estancia en 2009 se ha registrado un valor de 3,7, seis décimas por debajo del valor registrado el año 2008.
- Los establecimientos hoteleros han registrado en el 2009 un nivel global de ocupación del 39%, ocho puntos por debajo de que se registró en 2008. El máximo anual ha sido del 81% y se ha dado en el mes de agosto, mientras que el mínimo ha sido del 7% y se ha registrado en enero.
- Los cámpings de la demarcación, cuya actividad principal se concentra en los meses centrales del año (de junio a septiembre), han registrado un nivel de ocupación global del 25%, dos puntos por debajo de la tasa registrada la temporada anterior.
- En los apartamentos turísticos regulados –cuyo nivel de actividad es muy bajo durante los dos primeros y últimos meses del año– el nivel global de ocupación anual ha sido del 28%, dos puntos por debajo de la tasa de la temporada anterior.
- En los establecimientos de turismo rural el nivel global de ocupación ha sido de un 18%, el mismo porcentaje registrado en 2008. Cabe señalar que la actividad en este tipo de establecimientos se concentra especialmente en los fines de semana, los periodos de Semana Santa, el mes de agosto y los puentes de ámbito estatal, y que predomina el turismo estatal.
- En cuanto a las características de la demanda alojada en hoteles y cámpings de la demarcación durante el verano de 2009, se ha observado un predominio del turismo familiar. En cuanto a la procedencia de los turistas, Cataluña (el 23,5% en la Costa Daurada y el 46,5% en las Terres de l'Ebre), junto con Aragón (el 6,6% en la Costa Daurada y el 7,3% en las Terres de l'Ebre), son las comunidades de donde provienen la mayoría de los turistas de origen estatal. En relación a los turistas extranjeros, Francia, el Reino Unido y Bélgica en la Costa Daurada (con el 15,0%, el 9,4% y el 3,6% respectivamente), y Francia, Alemania y el Reino Unido (con el 7,3%, 5,0% y 3,9% respectivamente) en las Terres de l'Ebre han sido los principales mercados emisores.
- Cataluña y Aragón son las dos comunidades de procedencia más destacada entre los turistas estatales que se han alojado en Salou, Cambrils y la Pineda Platja durante el verano de 2009, mientras que los principales mercados emisores extranjeros han sido, una vez más, el Reino Unido y Francia.
- Durante el verano de 2009 las principales actividades realizadas en la Costa Daurada han sido “ir a la playa” (87,3%), “pasear” (72,7%) y “relajarse y descansar” (65,9%). En las Terres de l'Ebre en primer lugar se sitúa “relajarse y descansar” (79,3%), a continuación “ir a la playa” (69,1%) y, en tercer lugar, “pasear” (52,9%).
- Finalmente, las motivaciones principales para visitar la ciudad de Tarragona entre los meses de marzo y septiembre son, por este orden, “la cultura” (19,9%), “conocer la ciudad” (17,8%) y “pasear por la ciudad” (12,9%).

12. SUMMARY IN ENGLISH

PRESENTATION

For the ninth consecutive year, the Observatori has monitored the evolution of the occupancy of the different accommodation establishments in the province of Tarragona. It has likewise conducted a study of the features of visitor demand in the region throughout the 2009 season. This document, the ninth annual report published by the Observatori, would not have been possible without the collaboration of the different member institutions and business associations of Fundació d'Estudis Turístics de la Costa Daurada [Costa Daurada Foundation for Tourism Studies], the municipal tourism boards of Salou, Cambrils, La Pineda Platja and Tarragona, the tourism board of the Provincial Council of Tarragona and Rovira i Virgili University. The publication of this report was sponsored by the Official Chamber of Commerce, Industry and Navigation of Tarragona, which is a member of the abovementioned foundation.

The results presented in this document refer to the 2009 season. Any data appearing herein regarding the 2008 season can be considered definitive.

TOURISM ACCOMMODATION OFFER ON THE COSTA DAURADA AND TERRES DE L'EBRE IN 2009

The offer of accommodation in the province of Tarragona is characterised by its high seasonality. This is reflected in the changes in the overall percentages of places available during the season's different segments. It should be noted that the figures cited in this report were calculated in relation to the total number of available beds. Table 3 (page 5) shows the percentage of available beds in each quarter of 2009. This information, in turn, facilitates the accurate interpretation of the occupancy data provided in Tables 4 and 5 (see pages 5 and 6). In keeping with previous years, the period with the highest percentage of availability of places with regard to the total offer was between Easter Week and mid-October, while during the first quarter of the year, this figure stood at around 26% of the total, and in the fourth quarter, near 38%.

ANALYSIS BY TYPE OF ESTABLISHMENT IN THE COSTA DAURADA AND TERRES DE L'EBRE IN 2009

Hotels in the area registered an overall bed occupancy rate of 39% in 2009, eight points lower than in 2008. A review of the year reveals that occupancy increased month on month from January to August, this latter month registering the peak for the year at 81% (89% in 2008). From September on, occupancy levels decreased until year end. Average occupancy during the period of greatest activity, from June to September, stood at 70%, down from 80% in 2008. Additionally, foreigner visitors accounted for 44% of people staying at the region's hotels, one point lower than the figure for 2008. The overall average number of nights per stay in 2009 was 3.3 for the season as a whole, down from 3.9 in 2008. Finally, the average satisfaction score awarded by local business operators with regard to the occupancy rate was 5.8 in 2009, compared with 6.1 in 2008.

Campsites registered an overall bed occupancy rate of 25%, two points lower than in 2008. It is worthy of note that in the period November to February, activity is limited, since most campsites in the region opened for business at Easter (end March) and closed the season between mid- and late-October. In the period June to September, average overall occupancy stood at 49%, six points lower than the previous year. The overall occupancy rate for the 2008 season attributable to foreign tourists (39%) was three points lower than in 2008 for this type of accommodation. As for the number of nights per stay, an overall average of 3.9 nights was registered for the season as a whole, 4 tenths down on 2008. Finally, the average annual satisfaction score awarded by business operators for the whole of the 2009 season was 5.0, down from the average score awarded in 2008 of 5.1.

Apartments registered a 28% overall occupancy level for the season, two points lower than that of 2008. It should be noted that in the period November to February, the number of available beds is reduced, as activity levels in these months are quite low. The period with most activity, June to September, registered an average overall bed occupancy rate of 63%, one point down on 2008 (64%). The share attributable to foreigner visitors among tourists staying at licensed apartments in the region was 58%, two percentage points higher than that registered in 2008. The annual average stay in 2009 was 5.8 nights, compared with 6.0 in the previous year. Finally, the average annual satisfaction score awarded by business operators in 2009 was 4.9, down seven tenths on 2008.

Rural tourism establishments registered an average annual occupancy rate of 18%, the same as in 2008. It should be borne in mind that activity at these types of establishments is concentrated especially at weekends, during Easter Week, in August and over nationwide long weekends. Overall occupancy attributed to foreign tourists was 11%, five points lower than in 2008. The average stay for the year was 2.8 nights, the same as in 2008. Finally, the average annual satisfaction score awarded by business operators with regard to occupancy levels was 4.3 points in 2009, also the same as 2008.

METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE OCCUPANCY SURVEY AT PUBLIC COLLECTIVE ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

Scope: Costa Daurada and Terres de l'Ebre (regions comprising the ten districts of the province of Tarragona).

Population: Accommodation offer at hotels, campsites, licensed apartments and rural tourism establishments.

Sample unit: The *establishment* for hotels, campsites and rural tourism establishments; the *operating company* for licensed apartments. The ultimate sampling unit used for calculations was *beds*.

Sample size: On average, questionnaires were conducted on a total of 35% of all beds (apartments) available each fortnight.

Temporal scope: The questionnaires were conducted during the three days immediately following conclusion of the fortnight or relevant period.

Methodology: Questionnaires were conducted by telephone, fax or e-mail with business operators or authorised staff.

Type of sampling: Samples were randomly selected from the population across different geographical strata. For apartments, the methodology for which was somewhat different, the study was conducted with a fixed group of establishments.

Analysis of results: The occupancy rate is an average weighted by the number of beds available at each and every one of the establishments in the sample obtained.

ANALYSIS OF THE TOURISM DEMAND IN THE COSTA DAURADA AND TERRES DE L'EBRE REGIONS: SUMMER 2009

Among the different points of origin of Spanish tourists coming to the Costa Daurada, the first four autonomous communities, in order of importance, are: Catalonia with 23.5% and to a lesser degree, Madrid (7.1%), Aragon (6.6%) and the Basque Country (4.9%). With regard to foreign tourists, the three main countries of origin are France with 15%, the United Kingdom with 9.4% and Belgium with 3.6%. Compared with 2008, there was an increase in tourists from the Community of Madrid of 2.3 points and a decrease in tourists from Aragon of 1.9 points.

In relation to the previous season, the Terres de l'Ebre region registered a decrease in tourists from all the Spanish communities, except Castilla la Mancha (which increased 0.5 points on 2008), when compared with foreign tourists. As for the origin of foreign tourists, the proportion of French tourists decreased from 9.4% to 7.3% and that of Dutch tourists from 1.7% to 1.6%. However, tourists from all other supply countries increased. Most notably, the figure for Germany rose from 2.1% to 5% and that of the United Kingdom from 1% to 3.9%.

With respect to the different types of travel groups, family tourism was predominant in both the Costa Daurada and Terres de l'Ebre regions. On the Costa Daurada, 52.4% of tourists travelled with their families (parents and children) and in the case of Terres de l'Ebre this proportion increases to 56.4%. On the Costa Daurada, there was also an increase in the number of families with young children (the proportion of families with children under 13 rose from 38.6% in 2008 to 46.5% in 2009) while in Terres de l'Ebre there was an increase in the number of families made up of adults (families with offspring over 13 years of age rose from 28.5% in 2008 to 36.2% in 2009).

The main activities in which tourists to the Costa Daurada engaged during the summer of 2009 were: going to the beach (87.3%); going for walks (72.7%); and rest and relaxation (65.9%). In the Terres de l'Ebre region these were: rest and relaxation (79.3%); going to the beach (69.1%); and going for walks (52.9%).

ANALYSIS OF TOURIST DEMAND IN SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA AND TARRAGONA: SUMMER 2009

The proportion of tourists from Aragon staying in Salou during the summer of 2009 was 14.7% of the total. This group constitutes the largest share of the total Spanish domestic market and the figure for 2009 was down 3.4 points on that of 2008. However, the proportion of Catalan tourists rose from 13.5% to 13.8%. The markets of Navarra, the Community of Madrid and La Rioja, all registered increases (the highest being that of Madrid: 2.7 points). The other domestic markets registered a decrease (principally the Basque Country, which was down 4.4 points). On the other hand, 38.3% of the foreign tourists that have spent the night in the region were French (14.2% of the total). These now occupy the number one spot, relegating British tourists to second place (11.1% of the total for 2009). It should be noted that these two markets represent 68.2% of all foreign tourists, that is, they represent a clear majority.

In Cambrils in 2009, the Catalan market decreased slightly with respect to 2008 and stood at the same level as that of Aragón, which, in contrast, increased by 5.9 points. The Navarra market continued to grow in 2009, an increase of 1.3 points, but less so than the Basque market which increased by 3.9 points and occupied third position among markets from within Spain. As for foreign markets, France continued to occupy first place despite a slight decline with respect to 2008. The United Kingdom likewise continued in second position in spite of losing 5.1 points (down from 8% in 2008 to 2.9% in 2009).

As in 2007, Aragon, with a share of 27.6%, continues to be the main autonomous region for tourists of domestic origin staying in La Pineda Platja between July and September 2009. The second most frequent region of origin was Catalonia, with a share of 19.6%, followed by Navarre (7.4%), the Basque Country (4.3%) and the Community of Madrid (2.2%). Regarding foreign tourists, there was a significant fall in the number of visitors from the United Kingdom, from 12.5% in 2008 to 5.6% in 2009. France continues in first place with 14.1% and Belgium occupies third place with 4.3%.

55.1% percent of visitors to Tarragona between the months of March and September 2009 were foreigners, 15.7% were from Catalonia and 28.4% were from the rest of Spain). Regarding the type of travel group, there was a predominance, though less than in 2008, of adult family groups of over 36 years old. This type represented 36.6% of total visitors. There was also an advance in families with children under 13 from 12.5% in 2008 to 21.9% in 2009. The four main reasons for visiting the city of Tarragona from March to September were: "culture" (19.9%), "get to know the city" (17.8%), "walk around the city" 12.9% and "shopping" (11.7%).

METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE SURVEY ON THE FEATURES OF THE DEMAND IN THE COSTA DAURADA AND TERRES DE L'EBRE REGIONS: JULY-SEPTEMBER 2009

Scope: Costa Daurada and Terres de l'Ebre (regions comprising the ten districts of the province of Tarragona).

Population: Tourists visiting the Costa Daurada and Terres de l'Ebre regions and staying at hotels, campsites and rural tourism establishments.

Sample unit: Individual tourists over the age of 15.

Sample size: 2,093 questionnaires conducted during summer of 2009.

Temporal scope of fieldwork: From 1 July to 30 September 2009.

Methodology: Questionnaires were administered directly to tourists at the doors of hotels and inside campsites. For rural tourism establishments, questionnaires were self-administered.

Type of sampling: Sampling consisted of multiple stages. First, areas were divided into strata. Then, to obtain a sample from each area, primary sampling units (townships) were chosen that had a significant number of tourist beds. Finally, the intermediate sampling units (establishments) were randomly chosen by conglomerates, and the ultimate sampling units (individuals) were chosen on a systematic random basis at each establishment.

Analysis of results: Weighted frequencies.

METHODOLOGICAL ASPECTS OF THE SURVEY ON THE FEATURES OF THE DEMAND IN THE TOWNSHIPS OF SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA AND TARRAGONA: JULY-SEPTEMBER 2009 (*)

Scope: Towns of Salou, Cambrils, Vila-seca (La Pineda Platja) and Tarragona.

Population: Individual tourists over the age of fifteen for Salou, Cambrils and La Pineda Platja; visitors in general over the age of fifteen for Tarragona.

Sample size: 1,682 questionnaires in 2009.

Temporal scope of fieldwork: Between 1 July and 30 September 2009 (*). For Tarragona, the period used was from 1 March to 30 September in 2009.

Methodology: Questionnaires were directly administered to tourists by trained interviewers. Questionnaires were administered at access points to beaches and in the street at key transit points in each township. Tourists answered the questions on the spot, a process requiring approximately five minutes.

Type of sampling: First, quotas were established in accordance with the location variable within the township. These location quotas were established according to criteria of the proportion of tourists likely to pass through the location chosen for the survey, such that the locations would be representative of tourist traffic in the township. Second, individuals were selected within each quota on a systematic random basis.

Analysis of results: Each item was subjected to a weighting variable or weight, which was used to correct possible deviations from the theoretical probability of finding a given tourist at the location where the survey was conducted. Consequently, the analysis of the results includes weighted frequencies.

SUMMARY 2009

- The annual overall occupancy rate for the 2009 season at public collective accommodation establishments (hotels, campsites, licensed apartments and rural tourism establishments) in the province of Tarragona was 31%, four points lower than the rate for 2008.
- The overall bed occupancy rate during the middle months of 2009 (June to September) was 59%, compared with 66% in 2008.
- As for the overall average number of nights per stay, this fell by six points from 4.3% in 2008 to 3.7% in 2009.
- Hotel establishments registered an overall occupancy rate of 39% in 2009, eight points lower than in 2008. The peak for the year, registered in the month of August, was 81%, while the minimum, registered in January, was 7%.
- Campsites, which see their highest activity levels in the middle months of the year (June to September), registered an overall occupancy rate of 25% two percentage points down on 2008.
- Licensed tourist apartments, whose activity level during the first and final two months of the year is quite low, saw an average overall occupancy rate in 2009 of 28%, two points down on 2008.
- For rural tourism establishments, the overall occupancy rate was 18%, the same as in 2008. It should be noted that activity at these types of accommodation establishments is especially concentrated on weekends, during Easter Week, in August and over nationwide long weekends, and that most tourists opting for this type of accommodation are from Spain.
- With regard to the features of demand for hotel and campsite accommodation in the region in the summer of 2009, family tourism was predominant. As for the origin of tourists, Catalonia (23.5% on the Costa Daurada and 46.5% in Terres de l'Ebre), followed by Aragon (6.6% on the Costa Daurada and 7.3% in Terres de l'Ebre), were the autonomous regions accounting for the largest shares of domestic tourists. The main foreign markets for the Costa Daurada were France (15%), the United Kingdom (9.4%) and Belgium (3.6%) while for Terres de l'Ebre they were France (7.3%), Germany (5%) and the United Kingdom (3.9%).
- Catalonia and Aragon were the two autonomous regions accounting for most domestic tourists staying in Salou, Cambrils and La Pineda Platja during the summer of 2009, while the main foreign markets were, once again, the United Kingdom and France.
- In the summer of 2009, the main activities in which tourists engaged during their stay in the Costa Daurada region were: "going to the beach" (87.3%), "going for walks" (72.7%) and "relaxing and resting" (65.9%). The figures for the Terres de l'Ebre region were: "relaxing and resting" (79.3%) "going to the beach" (69.1%), and "going for walks" (52.9%).
- Finally, the main reasons for visiting Tarragona between March and September were: "culture" (19.9%), "get to know the city" (17.8%) and "walking round the city" (12.9%).

13. RÉSUMÉ EN FRANÇAIS

PRÉSENTATION

Pour la neuvième année consécutive, l'Observatori a assuré le suivi de l'évolution de l'occupation des différents établissements de la province de Tarragone, ainsi que l'étude des caractéristiques des visiteurs de la province tout au long de la saison 2009. L'élaboration du présent document, qui constitue le neuvième rapport annuel publié par l'Observatori, n'aurait pas pu voir le jour sans la collaboration des différentes institutions et associations d'entreprises membres de la Fundació d'Estudis Turístics de la Costa Daurada, des Patronats de Tourisme des communes de Salou, Cambrils, la Pineda Platja et Tarragone, du Patronat de Tourisme de la Députation de Tarragone et de l'Université Rovira i Virgili. La publication de ce rapport a été parrainée par la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Tarragone, organisme membre de la Fundació d'Estudis Turístics Costa Daurada.

Les résultats présentés dans ce document correspondent à la saison 2009. Les données correspondant à la saison 2008, et qui y sont ici publiées, sont considérées comme définitives.

L'OFFRE EN LOGEMENT TOURISTIQUE A LA COSTA DAURADA ET DANS LA RÉGION DES TERRES DE L'ÈBRE 2009

L'offre en logements touristiques dans la province de Tarragone présente un important caractère saisonnier, ce qui se retrouve dans le pourcentage de places disponibles pendant les différentes périodes de l'année. Les taux d'occupation publiés dans ce rapport sont calculés par rapport au nombre de places totales existantes; dans le tableau 3 (p. 5) figure les pourcentages de places qui ont été disponibles au cours des différents trimestres de l'année 2009, information nécessaire afin que les données d'occupation des tableaux 4 et 5 (voir pages 5 et 6) puissent être correctement interprétées. En effet, tout comme lors des saisons précédentes, la période correspondant au pourcentage le plus élevé de places disponibles par rapport à l'ensemble de l'offre correspond à la période allant de la semaine de Pâques jusqu'à la mi-octobre, alors qu'au cours du premier trimestre de l'année, ce niveau de places disponibles se trouve à environ de 26% du total, autour de 39% pour le quatrième trimestre.

ANALYSE PAR ÉTABLISSEMENT DE LA COSTA DAURADA ET DE LA RÉGION DES TERRES DE L'ÈBRE 2009

Les **hôtels** de la région ont connu en 2009 un niveau d'occupation équivalent à 39% de leur capacité totale, soit une diminution de 8 points par rapport à l'année 2008. En ce qui concerne les variations du niveau d'occupation sur toute l'année, le niveau d'occupation augmente progressivement de janvier à août, mois pendant lequel le niveau d'occupation atteint son maximum, avec un taux d'occupation de 81% (89% en 2008). À partir du mois d'août, on observe une baisse des niveaux d'occupation jusqu'à la fin de l'année. La moyenne d'occupation sur la période allant de juin à septembre est de 70%, alors qu'elle avait été de 80% en 2008. D'autre part, la proportion de touristes étrangers séjournant dans les hôtels de la province a été de 44%, soit une diminution d'un point par rapport à 2008. En ce qui concerne la durée des séjours sur toute l'année 2009, la moyenne globale pour l'ensemble de la saison a été de 3,3 nuits, alors qu'elle était de 3,9 nuits en 2008. Enfin, le niveau moyen de satisfaction des entrepreneurs du secteur quant à l'occupation est de 5,8 points, soit une diminution de 0,3 point par rapport à 2008.

Les **campings** présentent un niveau global d'occupation équivalent à 25% de leur capacité totale, soit une diminution de deux points par rapport à la saison 2008. Il convient d'indiquer que de novembre à février, l'activité a été limitée, car la majorité des campings de la province ont ouvert leurs portes à partir de la semaine de Pâques, et ce, jusqu'à la mi-octobre, voire fin octobre. De juin à septembre, l'occupation globale moyenne a été de 49%, soit une diminution de 6 points par rapport à l'année précédente. En ce qui concerne la proportion de touristes étrangers pendant la saison 2009, elle a été de 39% soit une diminution de trois points par rapport à la saison 2008. Quant à la durée des séjours, la moyenne globale a été de 3,9 nuits sur l'ensemble de la saison, quatre dixièmes de moins qu'en 2008. Enfin, indiquons que le niveau moyen annuel de satisfaction des entrepreneurs du secteur pour l'ensemble de la saison 2009 a été de 5,0, un score inférieur à celui de la saison précédente (5,1).

Les **appartements** ont enregistré un niveau d'occupation de 28%, de deux points inférieur à celui de l'année précédente. Indiquons que pendant la période allant de novembre à février, le volume de places disponibles par rapport aux places totales est très réduit, ce qui suppose un très faible niveau d'activité pendant ces mois. En haute saison, de juin à septembre, les appartements touristiques ont enregistré un niveau global d'occupation moyenne de 63% de leur capacité totale. La proportion des touristes étrangers par rapport au nombre total de touristes a été de 58%, soit une augmentation de 2 points par rapport à l'année précédente. La durée moyenne des séjours a été de 5,8 nuits, alors qu'elle était de 6,0 nuits pour l'année 2008. Enfin, le niveau moyen de satisfaction des entrepreneurs du secteur a été de 4,9 (soit un recul de 0,7 point par rapport à 2008).

Les **établissements de tourisme rural** ont enregistré une moyenne annuelle d'occupation de 18%, la même que l'année précédente. N'oublions pas que l'activité dans ce type d'établissements se concentre principalement pendant les week-ends, la semaine de Pâques, au mois d'août et durant les ponts nationaux; de plus, la proportion des touristes étrangers sur toute la saison 2009 a été de 11%, soit une diminution de 5 points par rapport à 2008. La durée moyenne annuelle du séjour a été - comme lors de la saison précédente - de 2,8 nuits. Enfin, le niveau moyen annuel de satisfaction des entrepreneurs du secteur en termes d'occupation a été de 4,3 points en 2009, là encore au même niveau que lors de l'année précédente.

FICHE MÉTHODOLOGIQUE DE L'ENQUÊTE SUR L'OCCUPATION DES ÉTABLISSEMENTS PUBLICS COLLECTIFS

Lieux : Costa Daurada et Terres de l'Èbre (les dix arrondissements de la province de Tarragone).

Univers : offre de logement dans les hôtels, campings, appartements aux normes et établissements de tourisme rural.

Unité d'échantillonnage : établissement dans le cas des hôtels, campings et établissements de tourisme rural, et entreprises d'exploitation dans le cas des appartements aux normes. Les unités utilisées pour le calcul sont les places.

Taille de l'échantillon : l'enquête a porté en moyenne sur 35 % du nombre total des places disponibles, et elle a été menée tous les quinze jours.

Moment de l'enquête : les trois jours suivant immédiatement la fin de la quinzaine ou la période correspondante.

Méthodologie : enquête menée par téléphone, fax ou courrier électronique auprès des chefs d'entreprise ou du personnel autorisé.

Type d'échantillonnage : échantillon sélectionné de manière aléatoire dans les différentes régions géographiques; dans le cas des appartements, l'enquête a porté sur un panel prédéterminé d'établissements.

Analyse des résultats : le taux d'occupation est une moyenne pondérée par le nombre de places de chacun des établissements de l'échantillon obtenu.

ANALYSE DE LA DEMANDE TOURISTIQUE A LA COSTA DAURADA ET LES TERRES DE L'ÈBRE: ÉTÉ 2009

Pour la Costa Daurada, les quatre régions apportant le plus grand nombre de touristes étatiques sont, par ordre d'importance, la Catalogne avec 23,5% du total, et, dans une moindre mesure, la Comunidad de Madrid, l'Aragon et le Pays Basque totalisant 7,1%, 6,6% et 4,9% respectivement. Quant aux touristes étrangers, la France, avec 15,0% du total, le Royaume-Uni avec 9,4% et la Belgique avec 3,6%, constituent les trois principaux marchés émetteurs. Par rapport à la saison précédente, on observe une augmentation de 2,3 points dans la proportion des touristes originaires de la Comunidad de Madrid, et une diminution de 1,9 points pour la proportion de touristes originaires d'Aragon.

Par rapport à la saison précédente, la région des Terres de l'Ebre a enregistré une diminution de la proportion des touristes étatiques, toutes origines confondues, et à l'exception de Castilla la Mancha (qui progresse de 0,5 points par rapport à l'année dernière), face aux touristes venus de l'étranger. Pour ces derniers, la proportion de touristes français et originaires de Pays-Bas présente une diminution par rapport à l'année antérieure (de 9,4%, ils passent à 7,3% dans le cas des français, y de 1,7% ils passent à 1,6% du total dans le cas des Pays-Bas), alors que tous les autres marchés étrangers progressent (et surtout le marché émetteur allemand qui a passé de 2,1% à 5,0% et celui du Royaume-Uni qui a passé de 1,0% à 3,9% du total entre 2008 et 2009).

Pour ce qui est de la typologie du groupe de voyage, et ceux tout autant à la Costa Daurada que dans les Terres de l'Ebre, on peut observer une prédominance du tourisme familial. Dans le premier cas, 52,4% des touristes voyagent en famille (parents et enfants); dans le cas des Terres de l'Ebre, cette proportion augmente jusqu'à 56,4% du total. On notera aussi à la Costa Daurada une augmentation des familles avec des enfants globalement plus jeunes (la proportion de familles avec des enfants de moins de 13 ans représente en 2009 46,0% du total, contre 38,6% l'an passé) et aux Terres de l'Ebre, une augmentation des familles composées de membres adultes (les familles dont les membres ont plus de 13 ans représente 36,2% du total en 2009, alors qu'elles ne représentaient que 28,5% en 2008).

En relation aux principales activités réalisées par les touristes durant l'été 2009, à la Costa Daurada on retrouve, en premier lieu, "aller à la plage" (87,3%); en second lieu "se promener" (72,7%); et en troisième position, "se relaxer et se reposer" (65,9%). Pour les Terres de l'Èbre, les activités les plus pratiquées ont été "se relaxer et se reposer" (79,3%) suivi par "aller à la plage" (69,1%) et, en troisième position, "se promener" (52,9%)

ANALYSE DE LA DEMANDE TOURISTIQUE A SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA ET TARRAGONE: ÉTÉ 2009

La proportion des touristes aragonais logés à Salou pendant l'été 2009 a atteint 14,7% du total, ce qui fait de cette région le premier marché émetteur étatique, avec cependant une diminution de 3,4 points par rapport à l'année précédente, alors que la proportion des touristes catalans est passée de 13,5% à 13,8%. Les marchés émetteurs de Navarre, de la Comunidad de Madrid et de la Rioja ont augmenté leur poids par rapport à l'an dernier (et surtout de marché émetteur de Madrid avec une progression de 2,7 points). Les autres marchés étatiques ont enregistré une baisse de leur proportion (et surtout ici le marché Basque qui a perdu 4,4 points). D'autre part, 38,3% des touristes étrangers qui sont venus se loger dans la zone proviennent de France (14,2% du total). Ces derniers sont dès lors plus importants que le marché émetteur du Royaume-Uni qui représente en 2009 11,1% du total. Il faut enfin dire que dans le total des touristes étrangers, la proportion représentée par ces deux marchés est de 68,2%, c'est-à-dire qu'ils sont largement majoritaires.

À Cambrils au cours de l'année 2009, la Catalogne a connu une légère perte de poids par rapport à 2008 et représente dès lors la même proportion que le marché émetteur Aragon (celui-ci par contre progresse de 5,9 points). Le marché émetteur de Navarre continue de progresser en 2009 (+1,3 points), mais pas autant que le marché émetteur Basque qui progresse de 3,9 points et se place en troisième position au sein des marchés émetteurs étatiques de Cambrils. En regard à la distribution des différents pays d'origine des touristes étrangers, le marché émetteur français, qui a connu une légère diminution par rapport à l'an dernier, reste le principal de la zone. Le marché émetteur du Royaume-Uni reste quant à lui le second marché émetteur même s'il perd beaucoup de poids cette année (de 8,0% du total en 2008, il passe à 2,9% en 2009, une perte de 5,1 points).

De même que lors de l'année antérieure, l'Aragon (27,6%) constitue encore la première Région d'origine des touristes étatiques venus se loger à la Pineda Platja entre juillet et septembre 2009. La deuxième région d'origine est de nouveau la Catalogne avec 19,6% du nombre total des touristes, suivie de la Navarre, du Pays Basque, et de Madrid avec leurs niveaux respectifs de 7,4%, 4,2%, et 2,2% du total. Quant aux touristes étrangers, une diminution importante du nombre de touristes britanniques a été enregistrée (diminution de 12,5% à 5,6% entre 2008 et 2009), la France continue d'occuper la première place, avec 14,1% du total et la Belgique la troisième, avec 4,3% du total.

De mars à septembre 2009, 55,1% des visiteurs de Tarragone étaient des étrangers, 15,7% étaient des Catalans et 28,4% était du reste de l'Etat. En ce qui concerne les différents types de groupes de voyage, on observe une prédominance, mais moins forte que l'année dernière, de personnes adultes âgées de plus de 36 ans qui représentent 36,6% du total. On observe de même une progression des familles avec enfants de moins de 13 ans qui représentent 21,9% en 2009 alors qu'elles n'étaient que 12,5% du total en 2008. Les principales motivations pour visiter la ville de Tarragone sont, dans cet ordre d'importance, les visites culturelles (19,9%), "connaître la ville" (17,8%), "se promener dans la ville" (12,9%) et "faire du shopping" (11,7%).

FICHE MÉTHODOLOGIQUE DE L'ENQUÊTE SUR LES CARACTÉRISTIQUES DE LA DEMANDE DE LA COSTA DAURADA ET DES TERRES DE L'ÈBRE : JUILLET-SEPTEMBRE 2009

Lieux : Costa Daurada et Terres de l'Èbre (les dix arrondissements de la province de Tarragone).

Univers : touristes venant se loger à la Costa Daurada et aux Terres de l'Èbre, dans des hôtels, des campings et des établissements de tourisme rural.

Unité d'échantillonnage : le touriste âgé de plus de quinze ans.

Taille d'échantillonnage : 2.093 enquêtes effectuées pendant l'été 2009.

Période : du 1er juillet au 30 septembre 2009.

Méthodologie : enquête directe auprès des touristes aux portes des hôtels et dans les campings. Dans le cas des établissements de tourisme rural, l'enquête a été auto-administrée.

Type d'échantillonnage : effectué en plusieurs phases : dans un premier temps, des zones ont été prédéterminées.; Pour effectuer un échantillonnage de chaque région, on a défini à cette fin des unités primaires d'échantillonnage (communes) qui offrent un nombre significatif de places de logements touristiques. Puis, des unités intermédiaires (les établissements) sont sélectionnées par des regroupements de manière aléatoire, et les dernières unités (les individus) sont choisis de manière aléatoire systématique dans chaque établissement.

Analyse des résultats : fréquences pondérées.

FICHE MÉTHODOLOGIQUE DE L'ENQUÊTE SUR LES CARACTÉRISTIQUES DE LA DEMANDE EN TOURISME DES COMMUNES DE SALOU, CAMBRILS, LA PINEDA PLATJA ET TARRAGONE : JUILLET-SEPTEMBRE 2009 (*)

Lieux : communes de Salou, Cambrils, Vila-seca (la Pineda Platja) et Tarragone.

Univers : le touriste âgé de plus de quinze ans pour Salou, Cambrils et la Pineda Platja, et les visiteurs en général de plus de quinze ans pour Tarragone.

Taille d'échantillon : 1.682 enquêtes effectuées en 2009.

Période de l'enquête effectuée sur le terrain : du 1er juillet au 30 septembre 2009. (*) Pour Tarragone, la période par de l'enquête a été du 1er mars au 30 septembre 2009.

Méthodologie : enquête directe auprès des touristes par des enquêteurs professionnels formés spécifiquement dans ce but ; toujours au niveau des accès aux plages et dans la rue, dans les points transités des communes. Les touristes répondent de manière immédiate à l'enquête, qui dure environ cinq minutes.

Type d'échantillonnage : on définit dans un premier temps les quotes-parts des lieux de l'enquête sur la commune. Les quotes-parts des lieux de l'enquête sont établies sur la base de critères de proportionnalité de la présence des touristes, en fonction de l'endroit choisi pour enquêter, afin que ces lieux d'enquête soient représentatifs des flux des touristes sur la commune. On effectue ensuite de manière aléatoire systématique une sélection des individus dans chaque quote-part.

Analyse de résultats : chacune des données fait l'objet d'un calcul de pondération pour corriger d'éventuelles déviations de la probabilité théorique de trouver chaque touriste dans l'endroit dans laquelle l'enquête est effectuée. Par conséquent, l'analyse de résultats offre des fréquences pondérées.

SOMMAIRE 2009

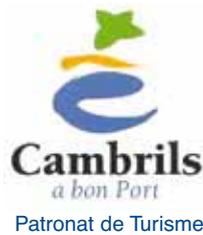
- Pour la saison 2009, le taux global d'occupation annuel des établissements publics collectifs (hôtels, campings, appartements réglementés et établissements de tourisme rural) de la province de Tarragone, a été de 31 %, soit une diminution de 4 points par rapport à la saison antérieure.
- Le taux d'occupation global par rapport au nombre total de places disponibles pendant les mois de haute saison (de juin à septembre) a été de 59 %, alors qu'il avait été de 66 % en 2008.
- En ce qui concerne la moyenne globale du nombre de nuits par séjour en 2009, ce chiffre est de 3,7, soit une diminution de 0,6 nuit par rapport à 2008.
- Les établissements hôteliers ont connu en 2009 un taux global d'occupation de 39 %, soit une diminution de 8 points par rapport à 2008. Le taux maximum annuel a été de 81 % et il correspond au mois d'août, alors que le taux minimum a été de 7 % et il correspond à janvier.
- Les campings de la province de Tarragone, dont le plus gros de l'activité est concentré pendant les mois de haute saison (de juin à septembre) ont connu un taux d'occupation global de 25 %, soit une diminution de 2 points par rapport à la saison antérieure.
- Pour les appartements touristiques réglementés, dont le niveau d'activité est très faible pendant les deux premiers mois et les derniers mois de l'année, le taux global annuel d'occupation a été de 28 %, soit une diminution de 2 points par rapport à l'année antérieure.
- Pour les établissements de tourisme rural, le taux global d'occupation a été de 18 %, similaire à celui enregistré en 2008. Indiquons que l'activité de ce type d'établissements se concentre principalement pendant les week-ends, à Pâques, pendant le mois d'août et les ponts nationaux, et que le client est essentiellement espagnol.
- En ce qui concerne les caractéristiques de la demande venue se loger dans les hôtels et campings de la province pendant l'été 2009, c'est le tourisme de type familial qui a été prédominant. Pour ce qui est de la provenance des touristes, la Catalogne (23,5 % sur la Costa Daurada et 46,5 % dans les Terres de l'Èbre) et l'Aragon (6,6 % sur la Costa Daurada et 7,3 % dans les Terres de l'Èbre) ont été les régions dont proviennent la majorité des touristes venant de l'Espagne. Quant aux touristes étrangers, la France, le Royaume-Uni et la Belgique sur la Costa Daurada (avec 15 %, 9,4 % et 3,6 % respectivement), et la France, l'Allemagne et le Royaume-Uni (avec 7,3 %, 5 % et 3,9 % respectivement) dans les Terres de l'Èbre, ont constitué les principaux marchés émetteurs.
- Les touristes nationaux qui ont logé pendant l'été 2009 à Salou, Cambrils et la Pineda Platja provenaient tout d'abord de Catalogne et d'Aragon, alors que les principaux pays étrangers représentés ont été une nouvelle fois le Royaume-Uni et la France.
- Pendant l'été 2009, les principales activités menées sur la Costa Daurada ont été « aller à la plage » (87,3 %), « la promenade » (72,7 %) et « la détente et le repos » (65,9 %). Dans les Terres de l'Èbre, ce fut tout d'abord « la détente et le repos » (79,3 %), puis « la plage » (69,1 %) et en troisième lieu « la promenade » (52,9 %).
- Enfin, les principales motivations pour découvrir la ville de Tarragone de mars à septembre ont été, par ordre d'importance, « la culture » (19,9 %), « connaître la ville » (17,8 %) et « se promener en ville » (12,9 %).

Fundació d'Estudis Turístics - Observatori
Costa Daurada

UNIVERSITAT
ROVIRA I VIRGILI

Patrocina l'edició

Cambrà
Tarragona

Cambra Oficial de Comerç
Indústria i Navegació de Tarragona